

Samiyel citaabu jinaa

Citaaboo fahamandiroo

Citaaboo woo ga ciyandi Samiyel citaabu jinaa, zama Samiyel ga a hanse ka šelaj. Takaa kaŋ nda «Alkaaley» waatoo ben ka koy kokoyey waatoo ga, Samiyel citaabu jinaa woo g'a kul filla ir se.

Aru hinza maapney ga hanse ka ciyandi citaaboo woo ra. Arey man'ti kala Samiyel kaŋ ti Izirayel alkaali, nda Sawul kaŋ ti Izirayel kokoy jinaa, nda Dawda kaŋ ga kaa ka goro Izirayel kokoytaraa ra Sawul buuroo banda ga.

Samiyel citaaboo jinaa woo g'ir cawandi kaŋ boro kaŋ ga haŋajer Irkoy se, Irkoy ga taka hennayaj tee boraa se. Amma boro kaŋ si haŋajer Irkoy se, hasaraw ga tee boraa se. Irkoy n'a har sargari juwalkaa Eli se, a nee a se: «... borey kaŋ g'ay beerandi, ay g'i beerandi, wey kaŋ g'ay kaynandi ga kaynandi.» (Zamnaa 2.30)

Irkoy hunday no ma baa nga ma tee Izirayel borey kokoyoo, amma i wanji a ga. I nee Irkoy se a ma kokoy gorandi ngi boŋ sanda dumey kul takaa. Boraa kaŋ tee i se kokoy kaŋ ti Sawul, a mana haŋajer Irkoy se. Woo se Irkoy na boro tana suuba kaŋ ti Dawda.

Citaaboo woo ga hin ka zamnandi zamna beeri guu:

1. Samiyel tee Izirayel alkaali (zamna 1na—7to).
2. Sawul tee Izirayel se kokoy (zamna 8to—10to).
3. Sawul kokoytaraa šintinoo (zamna 11to—15to).
4. Sawul na Dawda konnaroo zaa nga hundoo ra (zamna 16to—30to).
5. Sawul nda nga iz'aru hinzaa buuroo (zamna 31to).

Citaaboo woo g'ir cebe kaŋ Irkoy hunday ti nga jamaa kokoy cimoo. Boro kaŋ ga baa nga ma tee Irkoy jamaa se kokoy, kala boraa ma tee boro kaŋ ga haŋajer Irkoy se, a ga dira Irkoy fonda ra.

Elkana nda nga wande hinkaa fillaa

1 ¹ Aru foo bay ka bara Ramatayim-Sofim, Efrayim tondi hondey ra, maapoo ti Elkana. Baaboo maapoo ti Yeroham, Yeroham baabaa maapoo ti Elihu, Elihu baabaa maapoo ti Tohu, Tohu baabaa maapoo ti Suf, Efrayim boro no. ² Wande hinka bara Elkana se, affoo maapoo ti Anna, ihinkantoo maapoo ti Penina. Penina goo nda zankayanj, amma Anna sii nda zanka.

³ Jiiri kul, Elkana ga hun nga koyraa ra ka žigi ka koy Silo koyraa ra ka sujudu Abadantaa, Aduŋnakoyoo se ka sargari kaa a se. No din ra Eli iz'aru hinkaa Hofni nda Pinehas kanyanj ti Abadantaa *sargari juwalkey goo. ⁴ Han kaŋ Elkana ga nga sargaroo kaa, a ga nga wandoo Penina nda nga iz'arey nda nga ize woyey kul noo sargaroo hamoo ra. ⁵ Amma a ga Anna noo hamoo nongu cere-cerante, zama a ga baa Anna, ba kaŋ se Abadantaa n'a tee woy gun. ⁶ Waccoo si fay nda k'a dorandi, zama Abadantaa n'a tee woy gun. ⁷ Jiiri ka kaa jiiri, takaa woo no a g'a tee, waati kul kaŋ Anna žigi ka koy Abadantaa *hugoo do kaŋ goo Silo, Penina g'a dorandi nda taka follokaa. Anna ga hēe, a si ŋaa. ⁸ Elkana, nga kurŋoo ga nee a se: «Anna, macin se n'ga hēe? Macin se n'si ŋaa? Macin se ni binoo ga maray? Ya nka mana bisa ma ne iz'aru woy (10) wala?»

Irkoy na Anna noo iz'aru

⁹ Waatoo kaŋ i ŋaa, i haŋ ka ben Silo koyraa ra, Anna tun. A na *sargari juwalkaa Eli gar a ga goro šeezi boŋ Irkoy hugoo ganboo jere. ¹⁰ Anna goo binemarayyan ra, a ga Abadantaa ŋaaray, a ga hēe ka munday beeriyaj doori. ¹¹ A na meefur

zaa Abadantaa se, a nee: «Abadantaa, Adupnakoyoo, nda ni yadda ka ni koŋŋaa binemarayyanoo guna, nda ni hongaa agay, mana dirŋa agay kaŋ ti ni koŋŋaa, nda n'na ni koŋŋaa noo hayyan kaŋ ti aru, ay g'a noo Abadantaa se nga aloomuroo kul ra, šiini si zuru boŋoo ra.»¹² Kaŋ a gay a ga ŋaaray Abadantaa jine, Eli ga mijoo koroši.¹³ Anna ga šelaŋ nga binoo ra, mijoo de no ma puuti, amma boro si maa šennoo se. Eli miile kaŋ a nka suu.¹⁴ Eli nee Anna se: «Hala waati foo no n'ga cindi ka suu? Koy nongu tana ra hala waati kaŋ suuyanoo ben!»¹⁵ Anna nee a se: «Kalaa, ay koyoo, ay man'ti kala woy kaŋ binoo ga maray, ay mana *alaneb hari mooro haŋ, ay mana harifutu haŋ. Abadantaa ga ay g'ay misoo hēe.¹⁶ Masi agay ni koŋŋaa dii woy attabiya futukoyni, ay huzun beerey nda ay binemarayyanoo no ma kate ya šelaŋ hala sohō.»¹⁷ Eli nee: «Koy nda baani. Yala Izirayel Koyoo ma ni noo woo kaŋ n'n'a ŋaaray a ga.»¹⁸ Anna nee: «Ay man'ti kala ni koŋŋaa, yala ma alhormo tee ya ne.» Woo banda ga, a koy. A ŋaa, nga ndumoo feeri.

¹⁹ Elkana nda nga hugoo borey biya ka tun, i sujudu Abadantaa jine, woo banda ga, i willi ngi do Rama. Elkana marga nda nga wandoo Anna, Abadantaa hongu Anna.²⁰ Jiiroo benantaa ga, Anna tee boro hinka. A na iz'aru daŋ adupŋa ra, a na maapŋoo daŋ Samiyel^a. A nee: «Abadantaa ga ay n'a ŋaaray.»

Anna na nga iz'aroo noo Abadantaa se

²¹ Woo banda ga, Anna kurŋoo Elkana žigi ka koy koyraa ra, nga nda nga hugoo borey ka koy jiiri kul sargaroo kaa Abadantaa se nda ka meefuroo kaa.²² Amma Anna mana koy, zama a nka nee nga kurŋoo se: «Waati kaŋ zankaa hun waa, ay ga koy nda a k'a cebe Abadantaa se, a ga cindi no din hala abada.»²³ Elkana nga kurŋoo nee a se: «Tee woo kaŋ kan ma ne, cindi ne hala m'a kaa waa. Yala Abadantaa ma hayaa tee kaŋ a n'a har.» Woo ga, woyoo cindi. A na nga izoo naanandi hala a hun waa.

²⁴ Waatoo kaŋ a n'a kaa waa, a n'a ka žigi ka koy Abadantaa *hugoo do Silo nga bande nda yaaru jiiri hinza ize, nda farin kilo waranza (30), nda hunbar foo *alaneb hari mooro. A n'a ka koy, woo kul gar kaŋ zankaaroo ga kacca.²⁵ I na jaaroo koosu sargari, a koy nda zankaaroo Eli do.²⁶ Anna nee Eli se: «Alha-naŋ, ay koyoo! Ay ga žee nda ni hundoo, agay ti woyoo din kaŋ cindi ka kay ne ni bande ka Abadantaa ŋaaray.²⁷ Zankaaroo woo no ay cindi k'a ŋaaray Abadantaa ga, Abadantaa n'ay noo woo kaŋ ay n'a wiri a ga.²⁸ Woo maaganda se agay da mo g'a noo Abadantaa se. Nga aloomuroo kul ra a ma tee Abadantaa wane.» Woo ga, i sujudu no din Abadantaa jine.

^a1.20 Ebere hantumoo ra, *Samiyel* nda ka *ŋaaray* kalimawey ga baa ka hima.

Anna na albarka daɗ Irkoy se

- 2**¹ Anna na Irkoy ɗaaray, a nee:
 «Ay binoo ga too nda ɗaali Abadantaa sabbu se,
 Abadantaa ra ay boɗoo ga jer,
 ay miɗoo feeri agay iberey ga,
 zama ay ga ɗaali nda ni hallasiroo.
² Boro kul si too Abadantaa henanyan.
 Koy sii no ni banda ga.
 Tondi sii no sanda ir Koyoo.
³ Wa fay nda bolsay šenni,
 fooma šenni kul masi hun war miɗey ra.
 Zama Abadantaa man'ti kala Koy kaɗ ga haya kul bay,
 nga no ma teegoyey kul neeši.
⁴ Wongaarey birawey kayri,
 borey kaɗ ga yalaafu duu gaabi.
⁵ Borey kaɗ kungu ga goy ka ɗaayan ceeci,
 amma borey kaɗ heray kungu.
 Woy gunoo ga hay cee iyye,
 woyoo kaɗ ga duu hayyan ga hun hayyan.
⁶ Abadantaa no ma kate boro ma buu, nga no ma hunandi,
 a ga boro zumandi alaahara,
 a ga boro žigandi ka hun no din.
⁷ Abadantaa no ma boro tee talka,
 nga no ma boro tee almankoyni.
 Nga no ma boro kaynandi,
 nga no ma boro beerandi.
⁸ Yalaafantey kaɗ goo kusaa ra, a g'i tunandi,
 a ga talkaa jer k'a kaa žiiboo ra k'a gorandi boro kayantey bande.
 A g'i noo i ma kokoy fuula daržante tubu.
 Zama Abadantaa wane nda laboo ganjey,
 ngi ga a na aduɗɗa gorandi.
⁹ A ga nga laadirantey dira takawey hawgay.
 Amma boro laaley ga derandi kubaa ra,
 zama boro si zaame nda gaabi.
¹⁰ Borey kaɗ ga yenje wiri Abadantaa ga, ga tutubandi,
 a ga jiiɗɗi zumandi i ga ka hun beenaa ra.
 Abadantaa ga laboo kul ciiti.
 A ga gaabi noo nga kokoyoo se,
 a ga nga suubantaa kaɗ yonandi boɗoo jer.»
¹¹ Woo banda ga, Elkana willi ka koy nga do Rama koyraa ra. Haya kaɗ ti zankaaroo,
 a goo *sargari juwalkaa Eli jere ka alhaadimay Abadantaa se.

Eli iz'arey goy futaa

- ¹² Eli iz'arey man'ti kala attabiya futukoyniyaɗ, i si Abadantaa beerandi.
¹³ *Sargari juwalkawayaɗ no, hayaa kaɗ i ga doonay k'a tee jamaa se ne: waati kul
 kaɗ boro na sargari kaa, sargari juwalkaa goykaw-izoo ga kaa waati kaɗ i ga hamoo
 hina. Furšeti beeri kaɗ goo nda mee hinza goo a kone,¹⁴ a g'a zoko jinaa ra, wala
 barmaa, wala kusoo, wala taasaa ra, haya kul kaɗ furšetoo duu a, sargari juwalkaa
 g'a zaa nga boɗ se. Takaa woo no a g'a tee Izirayel borey kul se kaɗ ga kaa no din
 Silo koyraa ra.

¹⁵ Za maanoo mana dullandi, sargari juwalkaa goykaw-izoo ga kaa, a ga nee boraa kaŋ ga sargaroo kaa se: «Sargari juwalkaa noo ham kaŋ ga koy tonandi, a si yadda ma nga noo ham ninante, igani de no a ga yadda k'a taa.» ¹⁶ Nda aroo nee a se: «Naŋ ir ma maanoo dullandi jina, woo banda ga, ma haya zaa kaŋ ni baa.» Goykaw-izoo ga nee: «Abada, a noo ya ne sohō da, nda man'ti woo, ay g'a zaa nda gaabi.» ¹⁷ Aru soogey wey zunuboo hanse ka beeri Abadantaa jine, zama i mma Abadantaa sargaroo kaynandi.

Samiyel ga goy Abadantaa se Silo koyraa ra

¹⁸ Samiyel ga goy Abadantaa jine. Zanka no, *leŋ *beene kaayi-ize goo a ga.

¹⁹ Jiiri ka kaa jiiri, Samiyel ŋaa ga darbay-ize tee ka kate a Samiyel se waati kaŋ nga nda nga kurŋoo ga žigi ka koy Silo koyraa ra ka jiiri kul sargaroo kaa. ²⁰ Eli gaara Elkana nda nga wandoo se, a nee: «Yala Abadantaa ma ni noo woyoo woo ga hayyan ka yee zankaa dogoo ra kaŋ a n'a wiri Abadantaa ga, a yee k'a noo Abadantaa se.» Woo banda ga, i yee ngi do. ²¹ Abadantaa mana dirŋa Anna, a tee boro hinka, a na iz'aru hinza nda ize woy hinka daŋ aduŋna ra. Samiyel ga tonton ka beeri Abadantaa moyey cire.

Eli citi nga iz'arey ga

²² Eli hanse ka žen, a maa hayaa kul kaŋ nga iz'arey g'a tee Izirayel kul se, a maa mo kaŋ i mma kani nda woyey kaŋ ga kaa ka ngi goyoo tee cere kubayyan hukukumoo miŋoo ga. ²³ Eli nee nga izey se: «Macin se war ga hayey wey dumey tee? Ay ga maa war goy laaley jamaa kul miŋoo ra. ²⁴ Kalaa, ay izey, hayaa kaŋ ay ga maa a ga harandi Abadantaa jamaa ra si boori^b. ²⁵ Nda boro na zunubu tee boro ga, Irkoy no ma ciiti a se, amma nda boro na zunubu tee Abadantaa ga, may no ma kay a se?» I mana haŋajer ngi baabaa se, zama Abadantaa mma baa nga m'i wii. ²⁶ Aru soogaa Samiyel ga koy jine ka tonton ka beeri. Nga takaa ga kan Abadantaa se, a ga kan adamizey se.

Abadantaa kašeta Eli ga

²⁷ Irkoy boro foo kaa Eli do ka nee a se: «Hayaa ne kaŋ Abadantaa n'a har, Abadantaa nee: «Ay man'ay boŋ cebe kaaray ni baabaa hugoo se waato kaŋ i goo Misira Firawuuna hugoo ra wala? ²⁸ Ay n'a suuba Izirayel alkabiilawey kul ra a ma tee ya ne *sargari juwalkaw, a ma sargari kaa ay sargari tonadogoo ga, a ma dugu dullandi, a ma *beene kaayi-izoo daŋ ay jine. Ay na ni baabaa hugoo noo Izirayel borey *sargari tonantey kul. ²⁹ Macin se war g'ay sargarey nda ay nooyaney tee yaada kaŋ ay yaamar war m'i kaa ay gorodogoo ra? N'ga ni izey beerandi ka bisa agay hala nongu kaŋ ra war ga sargaroo kaŋ Izirayel, ay jamaa g'i kaa nga nongu henney ka war boŋ naasandi.» ³⁰ Woo maaganda se agay Abadantaa, Izirayel Koyoo ka šelaŋ ka nee: «Ya nka kayandi kaŋ ni hugoo borey nda ni baabaa hugoo ga cindi ay sargari juwalkawtarara ra hala abada.» Amma sohō agay Abadantaa ka šelaŋ ka nee: «A ben. Zama borey kaŋ g'ay beerandi, ay g'i beerandi, wey kaŋ g'ay kaynandi ga kaynandi. ³¹ Hanyaŋ ga kaa kaŋ ra ay ga ni gaaboo nda ni baabaa hugoo gaaboo kayri. Boro žeena si yee ka bara ni hugoo ra. ³² N'ga duu torrokaw ay gorodogoo ra, haya henney kul kaŋ ga teendi Izirayel gamoo ra. Abada boro žeena si yee ka bara ni hugoo ra. ³³ Amma ay ga ni boro daŋ sargari tonadogoo goyoo ra ka ni farandi nda canseyan nda ka ni binoo ŋaa. Boro kul kaŋ ga hayandi ni hugoo ra ga buu a mana žen.

^b2.24 Kalaa, ay izey, hayaa kaŋ ay ga maa a ga harandi Abadantaa jamaa ra si boori, hantum fooyan ga nee Kalaa, ay izey, hayaa kaŋ ay ga maa a ga harandi si boori. War ga Abadantaa jamaa tusa zunubu ra.

³⁴Woo kaŋ ay g'a tee Hofni nda Pinehas se ga tee ma ne tammaasa, ni iz'aru hinkaa, ngi boro hinkaa kul ga buu zaari follokaa ra. ³⁵Ay ga sargari juwalkaw laadirante tunandi, a ga goy nda woo kaŋ ay binoo nda ay hundoo ga bag'a, woo se ay ga albarka daŋ nga hugoo borey ra waati kul nga hayroo ga tee sargari juwalkaw. A ga dira waati kul ay suubantaa kaŋ yonandi jine. ³⁶Boro kul kaŋ cindi ni hugoo ra ga kaa ka gunguma a jine hala nga ma duu nzorfu tamma foo nda takula, a ga nee: "Ay g'a wiri ni ga, m'ay daŋ sargari juwalyan goy foo ra hala ya duu haya kaŋ ay g'a ŋaa."»

Irkoy šelaŋ Samiyel se

3¹ Aru soogaa Samiyel ga goy Abadantaa se Eli jere. Alwaatoo din, Abadantaa si hanse ka šelaŋ borey do, bangayyaney si boobo. ² Waati follokaa ra, Eli goo ma kani nga dogoo ra, moo gunaa šintin ka kuma, a si hin ka dii koyne. ³ Woo gar Irkoy fitillaa^c mana buu jina, Samiyel goo ma kani Abadantaa *hugoo kaŋ ra Irkoy sundukoo goo. ⁴ Abadantaa na Samiyel cee. Samiyel zaabi ka nee: «Agay ne.» ⁵ A zuru ka koy Eli do ka nee a se: «Agay ne, ni nka ciya ya ne.» Eli nee: «Ya na ni cee, yee ka koy kani.» A koy kani.

⁶ Abadantaa yee koyne ka ciya ka nee: «Samiyel!» Samiyel tun a koy Eli do ka nee: «Agay ne, ni nka ciya ya ne.» Eli nee: «Ya na ni cee, ay izoo, yee ka koy kani.»

⁷ Samiyel mana Abadantaa bay jina, Abadantaa šennoo mana bangay a se jina.

⁸ Abadantaa yee koyne ka ciya ka nee: «Samiyel!» Woo ti cee hinzantoo. A tun ka koy Eli do ka nee a se: «Agay ne, ni nka ciya ya ne.» Woo ga, Eli faham kaŋ Abadantaa no ma ciya aru soogaa se. ⁹ Eli nee Samiyel se: «Koy kani, nda a ciya ma ne kul ma nee: «Šelaŋ Abadantaa, agay, ni tamoo ga haŋajer.»» Samiyel koy kani nga dogoo ra.

¹⁰ Abadantaa kaa ka kay no din. A ciya sanda taka žeenaa, a ciya ka nee: «Samiyel, Samiyel!» Samiyel zaabi ka nee: «Šelaŋ, agay, ni tamoo ga haŋajer.» ¹¹ Woo ga, Abadantaa nee Samiyel se: «Nga ne, ay ga haya foo tee Izirayel ra, boro kul kaŋ maar'a ga mee hay. ¹² Hanoo din, hayaa kul kaŋ ay n'a har Eli hugoo ga, za šintinoo hala benantaa ga, ay g'a tabatandi a ga. ¹³ Ay g'a bayrandi kaŋ ay ga nga hugoo ciiti hala abada, ay g'a tee layboo maaganda, zama a bay kaŋ nga iz'arey na Irkoy kaynandi, amma a mana citi i ga. ¹⁴ Woo maaganda se haya kaŋ ti Eli hugoo borey, abada haya kul si ngi zunuboo tuusu, a ma tee sargari wala nooyan.»

¹⁵ Samiyel cindi a ga kani hala suba, woo banda ga, a na Abadantaa hugoo mijney feeri. Samiyel hunbur ka bangayyanoo har Eli se. ¹⁶ Amma Eli na Samiyel cee, a nee: «Samiyel, ay iz'aroo.» Samiyel nee a se: «Agay ne.» ¹⁷ Eli nee: «Macin ti šennoo kaŋ a n'a har ma ne? Ay g'a wiri ni ga, masi haya kul tugu ay ga. Irkoy ma goy goy ni ga nda n'na haya foo tugu ay ga šenney kaŋ a n'i har ma ne ra.» ¹⁸ Woo ga, Samiyel na šenney kul filla a se, a mana haya kul tugu a ga. Eli nee: «Abadantaa no, a ma tee woo kaŋ kan a se.»

¹⁹ Samiyel ga tonton ka beeri, Abadantaa goo a bande. Šenney kul kaŋ Samiyel n'i har, Abadantaa mana naŋ ba affoo ma goro kaŋ mana tee. ²⁰ Takaa woo ra Izirayel gandraa kul, za Dan hala Ber-Šeba bay kaŋ cimi no, Samiyel nka tee Abadantaa annabi. ²¹ Abadantaa koy a ga ka nga boŋ cebe Silo koyraa ra. Abadantaa šenney ra a na nga boŋ bangandi Samiyel se Silo.

Filisti borey hin Izirayel borey

4¹ Samiyel ga Abadantaa šennoo ka too Izirayel kul do. Han foo Izirayel borey fatta ka Filisti borey wongu. I na ngi kaloo gorandi Eben-Ezer koyraa ra, Filisti borey na ngi kaloo gorandi Afek koyraa ra. ² Filisti borey na wongu soolu ka kay ka Izirayel kubay, wongoo beeri. Filisti borey na Izirayel borey kar, i na aru zenber taaci (4.000) cine kar jamaa ra wongoo faroo ra. ³ Jamaa yee kate kaloo ra, Izirayel boro beerey nee: «Macin se Abadantaa yadda Filisti borey m'ir kar? Ir ma koy Silo ka Abadantaa *amaanaa sundukoo zaa a ma kaa ir gamey ra k'ir hallasi ir iberey kabey ra.» ⁴ Jamaa na boroyañ sanba Silo, i kate amaanaa sundukoo, Abadantaa, Adupnakoyoo ga goro almalaykayan ga kañ se i ga nee šerib. Hofni nda Pinehas, Eli iz'aru hinkaa goo no din nda Irkoy amaanaa sundukoo. ⁵ Waatoo kañ Abadantaa amaanaa sundukoo kaa kaloo ra, Izirayel kul yafarhā ka hoolo beeri tee, laboo jijiri. ⁶ Filisti borey maa yafarhāa hoolaa, i nee: «Macin ti hoolo beeroo woo Eberewey kaloo ra?» Woo ra i bay kañ Abadantaa sundukoo kaa kaloo ra. ⁷ Filisti borey hunbur, i nee: «Irkoy kaa kaloo ra! Woo ti ir bone. Woo cine mana bay ka tee. ⁸ Woo ti ir bone! May no m'ir kaa koy gaabantaa woo kaboo ra? Koyoo woo no ka Misira borey kar nda balaawu dumi kul saajoo ra. ⁹ Filisti borey, wa albarka dañ war boñ ra, war ma tee aruyan, war masi koy huru Eberewey cire takaa kañ nda i bay ka huru war cire. Wa tee aruyan, war ma wongu.» ¹⁰ Filisti borey na wongoo feeri, i na Izirayel kar. Izirayel borey, affoo kul zuru ka koy nga hugoo do. Mursaa hanse ka beeri, Izirayel wongu-ize boro zenber waranza (30.000) cee dirakaw buu. ¹¹ Irkoy sundukoo zandi, Hofni nda Pinehas, Eli iz'aru hinkaa buu.

Eli nda nga iz'aroo wandoo buuyanoo

¹² Benžamenj aru foo zuru ka hun wongoo ra ka kaa Silo zaari follokaa ra, bankaarawey kottu, boñoo kul ti labu. ¹³ Waatoo kañ a too kate, nga ne, Eli goo ma goro nga šeezoo ga fondaa jesoo ga ka hawgay, zama binoo goo ma jijiri Irkoy sundukoo se. Kañ aroo too kate a na alhabaroo har koyraa ra, koyraa kul kaati. ¹⁴ Waatoo kañ Eli maa kaatoo, a nee: «Macin ti hoolaa woo?» Aroo cahā ka kaa ka alhabaroo har Eli se. ¹⁵ Eli goo nda jiiri woyyagga cindi yaaha (98), moyney mma bakam, a si hin ka dii. ¹⁶ Aroo nee Eli se: «Wongoo do ay hun, agay, y nka zuru ka hun wongoo ra hō.» Eli nee: «Macin ka tee, ay izoo?» ¹⁷ Alhabar teekaa zaabi ka nee: «Izirayel zuru Filisti borey jine, mursay beeri tee jamaa ra, ba Hofni nda Pinehas, ni iz'aru hinkaa buu, de Irkoy sundukoo zandi.» ¹⁸ Za a na Irkoy sundukoo har, Eli kañ, nga šeezoo bere koyraa mijoo jere, jindebandaa kayri, a buu, zama aru žeena no, de mo a ga tij. A tee alkaali jiiri woytaaci (40) Izirayel ra. ¹⁹ Eli nzura woyoo, Pinehas wandoo ga tee alhaamidu. A ga baa ka hay. Waatoo kañ a maa alhabaroo kañ Irkoy sundukoo zandi, kañ nzuraa nda nga kurpoo buu, a sonbu, a hay, zama hayyan kuuboo n'a dii. ²⁰ Kañ a ga baa ka buu, woyey kañ goo jeroo ga nee a se: «Masi hunbur, iz'aru no n'n'a hay.» Amma a mana tuuru, a mana kula. ²¹ Woyoo na zankaa maapoo dañ Ikabod (maanaa «man daržaa?»), a nee: «Daržaa hun Izirayel ra.» A na woo har, zama Irkoy sundukoo zandi, nga nzuraa nda nga kurpoo buu. ²² A nee: «Daržaa hun Izirayel ra, zama Abadantaa sundukoo zandi.»

Irkoy sundukoo koy Filisti borey do

5 ¹Filisti borey na Irkoy sundukoo zaa Eben-Ezer koyraa ra k'a koy nda a Ašdod koyraa ra. ²Filisti borey na Irkoy sundukoo zaa, i n'a ka koy tooroo kaŋ se i ga nee Dagoŋ, hugoo ra, i n'a jisi Dagoŋ jere. ³Subaa ra, Ašdod borey biya ka tun, nga ne, Dagoŋ kaŋ laboo ra nga ndumoo ga Abadantaa sundukoo jine. I na Dagoŋ dii k'a daŋ nga dogoo ra. ⁴Subaa ra, i biya ka tun, nga ne, Dagoŋ kaŋ nga ndumoo ga laboo ra Abadantaa sundukoo jine. Dagoŋ boŋoo nda kabe hinkaa ga fura, i hun a ga, i goo hugoo jindoo ra, haya kul mana cindi a ra kala kunturoo. ⁵Woo se Dagoŋ *sargari juwalkey nda borey kul kaŋ ga huru Dagoŋ hugoo ra Ašdod si hugoo jindoo taama hala hõ.

⁶Woo banda ga, Abadantaa kaboo hanse ka goy goy Ašdod borey ga, a n'i torro. A na Ašdod nda nga laamaa kar nda futtayaŋ. ⁷Kaŋ Ašdod borey dii kaŋ takaa woo no, i nee: «Izirayel Koyoo sundukoo si cindi ir do, zama a goo ma goy goy ir ga, ir nda Dagoŋ ir koyoo.»

⁸Ašdod borey donto ka ciya Filisti borey boŋkoyney kul se k'i marga ngi jere. Filisti borey boŋkoyney nee: «Macin no ir g'a tee Izirayel Koyoo sundukoo se?» I nee: «Izirayel Koyoo sundukoo ma koy Gat.» I na Izirayel Koyoo sundukoo ka koy no din. ⁹Waatoŋ kaŋ i n'a bere no din ka ben, Abadantaa kaboo na goy goy koyraa ga, lakkaltunay beeri tee, a na koyraa borey kar, za ikaccaa hala ibeeroo. Futta fatta i ga. ¹⁰Woo ga, i na Irkoy sundukoo sanba Ekroŋ. Waatoŋ kaŋ Irkoy sundukoo huru Ekroŋ, Ekroŋ borey kaati ka nee: «I kate ir do Izirayel Koyoo sundukoo k'ir wii, ir nda ir jamaa.»

¹¹I donto ka ciya ka Filisti borey boŋkoyney kul se k'i marga. I nee: «Wa Izirayel Koyoo sundukoo ka hun ne. A ma willi nga nongoo ra, a masi kaa k'ir wii, ir nda ir jamaa.» Zama koyraa kul ra buuyan lakkaltunay tee, Irkoy kaboo hanse ka goy goy i ga. ¹²Borey kaŋ mana buu, futta fatta i ga, koyraa kaatiroo žigi hala beenaa ra.

Filisti borey na Abadantaa sundukoo willi Izirayel

6¹ Abadantaa sundukoo na handu iyye tee Filisti borey gandaa ra. ²Woo banda ga, Filisti borey na *sargari juwalkey nda gunandikey cee, i nee: «Macin no ir ga hima k'a tee Abadantaa sundukoo se? Wa takaa har ir se kanj nda ir g'a sanba nga dogoo ra.» ³I nee: «Nda war ga Irkoy sundukoo yeeti Izirayel, war mas'a yeeti kabe koonu, war ga hima ka *toojne sargari kaa a ga, woo ra war ga duu baani, de war ga bay haya kanj se Irkoy kaboo si hibi ir ga.»

⁴Filisti borey nee: «Toojne sargari dumi foo no ir ga hima k'a kaa a se?» Gunandikey nee: «Wura futta guu, nda wura ncej guu no war ga hima k'i kaa, ka sawa nda Filisti borey boŋkoyney hinnaa, zama bone follokaa ka zunbu war kul nda war boŋkoyney boŋ. ⁵Wa war futtawey nda ncejey kanj ga war gandaa hasara assuura tee, war ma Izirayel Koyoo beerandi, a ga hin ka tee a ma kaa war se hottaa ra, war, nda war koyey, nda war gandaa. ⁶Macin se war ga war biney ũendandi sanda takaa kanj nda Misira nda Firawuuna na ngi biney ũendandi? Waatoo kanj Irkoy goy goy i ga, i mana Izirayel borey nanj i ma koy wala? Nda cimi i koy. ⁷Sohó wa torka taji ful tee, war ma haw hinka kanj ga naanandi zaa kanjanj ga *tiŋay-zaa-bundu mana bay ka huru. War ma hawey danj torkaa ga, war ma haw-izey kanj goo i bande ka koy hugey. ⁸War ma Abadantaa sundukoo zaa k'a danj torkaa ga, war ma wura jinawey kanj war g'i kaa toojne sargari danj bata ra jeroo ga, woo banda ga, war m'a sanba k'a nanj a ma koy. ⁹Woo ra war ga kaa ka dii, nda a žigi ka koy nda nga hirroo fondaa, Bet-Šemeš koyraa here, Abadantaa no ka kate ir ga bone beeroo woo. Nda man'ti woo, ir ga bay kanj man'ti nga kaboo k'ir kar, haya no kanj nka tun de ka tee ir ga.» ¹⁰Borey n'a tee nda takaa din da. I na haw hinka kanj ga naanandi dii k'i danj torka ga ka ngi izey daabu hugey do. ¹¹I na Abadantaa sundukoo danj torkaa ga nda bataa kanj ra wura ncejey, nda ngi futta assuurawey goo.

¹²Hawey ũerre tuy Bet-Šemeš fondaa ra, i na fondo follokaa dii i ga booro, i mana ũiiri kabe guma here wala kabe waawa here. Filisti borey boŋkoyney hanga ey hala Bet-Šemeš hirroo ga. ¹³Bet-Šemeš borey goo ma alkama hegay gooroo ra kanj i na ngi boŋey jer, i dii sundukoo, nga diiyanoo tee i se jaali. ¹⁴Torkaa too Žozuwe, Bet-Šemeš boraa faaroo ra, a kay. Tondi beeri foo goo no din. I na torkaa bundey kayri-kayri ka hawey kaa *sargari kukurante Abadantaa se.

¹⁵*Lewi borey na Abadantaa sundukoo zumandi, nda bataa kanj goo a bande kanj ra wura jinawey goo, i n'i jisi tondi beeroo boŋ. Hanoo din, Bet-Šemeš borey na sargari kukuranteyanj nda sargari tanayanj kaa Abadantaa se. ¹⁶Kanj Filisti borey boŋkoynei guwaa dii woo, i willi Ekroŋ zaaroo din da.

¹⁷Futtawey kanj Filisti borey n'i tee nda wura k'i kaa toojne sargari Abadantaa se takaa ne: i na affoo kaa Ašdod koyraa se, affoo Gaaza koyraa se, affoo Aškeloŋ koyraa se, affoo Gat koyraa se, affoo Ekroŋ koyraa se. ¹⁸I na ncejanj mo noo Filisti borey koyra foo kul maapoo ga, koyrawey man'ti kala boŋkoynei guwaa wane, za koyraa kanj kuubandi nda cete hala koyra kanboo kanj mana kuubandi nda cete hala tondi beeroo kanj boŋ i na Abadantaa sundukoo jisi. Tondi no kanj goo no hala hó Žozuwe faaroo ra Bet-Šemeš.

¹⁹Abadantaa na Bet-Šemeš borey kar, zama i na Abadantaa sundukoo gundoo guna. A na aru wooye (70) kar jamaa boro zenber woyguwaa (50.000) ra. Jamaa na beray gorandi, zama Abadantaa na bone beeri k'i kar. ²⁰Bet-Šemeš borey nee: «May no ma hin ka kay Abadantaa, Koy henanantaa woo jine? I ra sundukoo kaa ne ra ka koy nda man ra?» ²¹I na dontokawyanj sanba Kiryat-Yarim borey do ka nee i se: «Filisti borey yee ka kate Abadantaa sundukoo, wa zunbu k'a ka žigi war do.»

7¹ Kiryat-Yarim koyraa arey kaa, i na Abadantaa sundukoo žigandi ka koy. I n'a ka koy Abinadab hugoo ra hondoo boŋ, i na nga iz'aroo Eleyazar dan jere ga Abadantaa sundukoo lakkalyanoo se.

Izirayel borey yee kate Irkoy ga

² Waati kuku teendi, jiiri waranka (20) za waatoo kaŋ Abadantaa sundukoo goo Kiryat-Yarim. Izirayel hugoo borey kul ga hēe Abadantaa bande. ³ Samiyel nee Izirayel hugoo borey kul se: «Nda war binoo kul nda war yee kate Abadantaa ga, wa koy waaney nda *Astarteyaj kaa war game. Wa kayandi ka Abadantaa gana, nga hinne, a ga war kaa Filisti borey kabey ra.» ⁴ Izirayel borey fay nda *Balyaj nda Astarteyaj, i na Abadantaa hinne gana. ⁵ Samiyel nee: «Wa Izirayel kul marga Mispa koyraa ra, ay ga Abadantaa ŋaaray war se.» ⁶ I marga Mispa, i na hari gur k'a doori Abadantaa jine. I meehaw hanoo din. No din ra i nee: «Ir na zunubu tee Abadantaa ga.» Samiyel tee alkaali Izirayel borey se Mispa.

Izirayel borey hin Filisti borey

⁷ Filisti borey maa kaŋ Izirayel borey marga Mispa koyraa ra, Filisti borey boŋkoyney žigi ka koy Izirayel gande. Izirayel borey maar'a, i hunbur Filisti borey. ⁸ Izirayel borey nee Samiyel se: «Masi fay nda ka kaati ka Abadantaa, ir Koyoo cee ir se hala a m'ir hallasi Filisti borey kabey ra.» ⁹ Samiyel na feeji-ize dii kaŋ ga nan, a na nga kul kaa *sargari kukurante Abadantaa se. A kaati ka Abadantaa cee Izirayel maaganda, Abadantaa n'a zaabi. ¹⁰ Waatoo kaŋ Samiyel goo ma sargari kukurantaa kaa, Filisti borey man ka kaa ka Izirayel wongu. Hanoo din, Abadantaa na jinjin beeri hēenandi beene Filisti borey ga, i zalba. Izirayel n'i kar. ¹¹ Izirayel arey fatta Mispa, i na Filisti borey gaaray k'i kar hala Bet-Kar se ganda. ¹² Samiyel na tondi zaa k'a jisi Mispa nda Šen^d gamoo ra, a na tondoo maapoo dan Eben-Ezer (maanaa «faabayan tondoo»). A nee: «Ka kaa ka too hala ne Abadantaa k'ir faaba.»

¹³ Takaa woo nda Filisti borey kayna, i mana yee ka kaa Izirayel laboo ga. Abadantaa kaboo na Filisti borey torro Samiyel waatoo kul ra. ¹⁴ Koyrawey kaŋ Filisti borey n'i taa Izirayel kone yee Izirayel ga, za Ekroŋ hala Gat, ŋi nda ŋi hawsawey, Izirayel n'i kaa Filisti borey kabey ra. Alaafiya huru Izirayel nda Amor borey game.

¹⁵ Samiyel tee alkaali Izirayel nga hunaroo kul ra. ¹⁶ Jiiri ka kaa jiiri, a ga koy windi Betel, nda Gilgal, nda Mispa. Nga ti Izirayel alkaaloo nongey wey kul ra. ¹⁷ Woo banda ga, a ga yee kate Rama kaŋ ra nga hugoo goo. No din mo ra nga no ma Izirayel ciiti. No din ra a na sargari tonadoo cin Abadantaa se.

^{d7.12} Šen maanaa ti «hipoo».

Izirayel borey na kokoy wiri

8¹ Waatoo kaŋ Samiyel žen, a na nga iz'arey daŋ i ma tee alkaali Izirayel se. ² Nga ize jinaa maapoo ti Žowel, ihinkantoo maapoo ti Abiya. Alkaaliyaŋ no Ber-Šeba. ³ Samiyel iz'arey mana tee Samiyel. I ga baa haya, i ga sufuray taa, i ga ciiti šiirandi. ⁴ Izirayel boro beerey na cere marga, i koy Samiyel do Rama. ⁵ I nee a se: «Nga ne, ni žen, ni izey mana tee ni, sohō kokoy gorandi ir boŋ kaŋ ma tee ir alkaaloo sanda gandawey kul takaa.» ⁶ A mana kan Samiyel se kaŋ i nee: «Ir noo kokoy kaŋ ma tee ir alkaaloo.» Samiyel na Abadantaa ŋaaray. ⁷ Abadantaa nee Samiyel se: «Haya kul kaŋ jamaa n'a har ma ne, m'a tee. Man'ti ni no i wanji ni, agay no i wanji agay. I si baa ya tee kokoy ngi boŋ. ⁸ Sanda takaa kaŋ i n'a tee za hanoo kaŋ ay n'i fattandi Misira hala hō, k'ay fur ka koy koy tanayaŋ gana, takaa din da no i g'a tee ni mo se. ⁹ Sohō, haŋajer i se, amma haŋa žiibey kaa kaaray, m'i bayrandi alhakoo kaŋ kokoyoo kaŋ ga kaa k'i laama g'a may i ga.»

Alhakoo kaŋ kokoyoo g'a may Izirayel borey ga

¹⁰ Samiyel na Abadantaa šenney kul har jamaa se kaŋ ga kokoy ceeci a ga. ¹¹ A nee: «Kokoyoo kaŋ ga war laama alhakey ne: a ga war iz'arey dii k'i daŋ wongu bari torkawey nda baryey goyey ra. I ga zuru nga kabe torkaa jine k'a gongu. ¹² A g'i tee wongu-ize zenber (1.000) se jineboro nda wongu-ize woyguu (50) se jineboro, a g'i daŋ i ma nga faarey beeri, i ma nga hegaa tee, i ma nga wongu jinayaŋ nda torka jinayaŋ hanse a se. ¹³ A ga war ize woyey dii k'i tee turaari hansekawyaŋ, nda hinakawyaŋ, nda takula hansekawyaŋ. ¹⁴ A ga war faari hennawey, nda war *alaneb faarey, nda war *zaytupaŋey taa, a g'i noo nga hinoo goykey se. ¹⁵ A ga war dumari-izey nda war alaneb faarey zamna woy kul affoo taa k'a noo nga goykaw beerey nda nga hinoo goykey se. ¹⁶ A ga war baŋŋey, nda war koŋŋey, nda aru sooga henney, nda war farkey dii k'i ka nga goyey tee. ¹⁷ A ga war alman buunaa zamna woy kul affoo taa. Woo ga, war ga tee nga baŋŋey. ¹⁸ Hanoo din, war ga kaati kokoyoo kaŋ war g'a suuba maaganda, amma hanoo din, Abadantaa si tuuru war se.»

¹⁹ Jamaa wanji ka haŋajer Samiyel se. I nee: «Kalaa, ir si kula, ir si baa kala kokoy ma goro ir boŋ. ²⁰ Woo ra ir mo ga tee sanda gandawey kul takaa. Ir kokoyoo ga tee ir alkaaloo, a ga huru ir wongu-izey jine, a g'ir wongey juwal.» ²¹ Samiyel na haŋajer jamaa šenney kul se, a na šenney ka too Abadantaa jine. ²² Abadantaa nee Samiyel se: «Haŋajer i se, kokoy gorandi i ga.» Samiyel nee Izirayel borey se: «Boro foo kul ma willi ka koy nga koyraa ra.»

Sawul koy nga baabaa farka woyey kaŋ dere ceeci

9¹ Benžameŋ boro foo goo no, maapoo ti Kiš. Wongaari no kaŋ goo nda maa. Baaboo maapoo ti Abiyel, Abiyel baabaa maapoo ti Seror, Seror baabaa maapoo ti Bekorat, Bekorat baabaa maapoo ti Afiya, Benžameŋ boro ize no. ² Kiš goo nda iz'aru kaŋ maapoo ti Sawul. Sooga no, a ga boori. Boro sii Izirayel borey ra kaŋ ga boori nda a. A kay nda jamaa kul, borey si kay a se kala jesej ga.

³ Kiš, Sawul baabaa farka woyey dere. Kiš nee nga iz'aroo Sawul se: «Ma sooga goykey affoo zaa ni bande ka koy farkey ceeci.» ⁴ A na Efrayim tondi hondey dunbu ka bisa ka Šališa gandaa dunbu ka bisa bila a ma duu ey. I na Šalim gandaa dunbu ka bisa, amma i sii no. I na Benžameŋ gandaa dunbu ka bisa bila nda i ma duu ey. ⁵ Waatoo kaŋ i too Suf gandaa ra, Sawul nee nga goykaa kaŋ goo a bande se: «Kaa, ir ma yee, ay baabaa masi koy dirŋa farkey k'ir alhuzunoo zaa.» ⁶ Goykaa nee: «Guna, koyraa woo, Irkoy boro foo goo a ra, borey g'a beerandi. Haya kul kaŋ a n'a har ga tee. Ir ma koy a do sohō da, a ga hin ka tee a ma fondaar har ir se kaŋ ir ga hima k'a aae.» ⁷ Sawul nee nga goykaa se: «Aywa, nda ir koy a do, macin no ir ga koy nda a aroo se? Ijaayan sii ir foolawey ra, haya kul sii ir kone kaŋ ir g'a noo Irkoy boraa se. Macin bara ir kone?» ⁸ Goykaa na Sawul zaabi koyne ka nee: «Ay goo nda nzorfu kaaray tamma zamna zamna taacaa affoo. Ay g'a noo Irkoy boraa se, a g'ir fondaar har ir se.»

⁹ Cee jinaa, Izirayel ra, boro kaŋ ga koy Irkoy ceeci a ma haya cebe nga se, boraa mma nee: «Ir ma koy gunandikaa do.» Zama boraa kaŋ se i ga nee annabi hō, nga se waatoo din i ga nee gunandikaw. ¹⁰ Sawul nee nga goykaa se: «Ni šennoo boori! Kaa ir ma koy.» I koy koyraa kaŋ ra Irkoy boraa goo. ¹¹ Kaŋ i ga žigi ka koy koyraa ra, i dii woy soogoyan kaŋ ga fatta ka koy hari gur, i nee i se: «Ne no gunandikaa goo wala?»

¹² I nee: «Ayyo, ne da ra a goo, a goo ni jine. Amma sohō cahā, hō a kaa koyraa ra, zama jamaa ga sargari kaa hodaddaa boŋ hō. ¹³ Waati kaŋ war huru koyraa ra, war g'a gar za a mana žigi hodaddaa boŋ hala nga ka sargaroo ŋaa, nga nda jamaa. Jamaa si ŋaa kala waati kaŋ a kaa, zama a mma albarka gaara sargaroo ga. Woo banda ga, borey kaŋ a n'i cee ga ŋaa. Wa žigi ka koy waatoo woo ra, war g'a gar sohō da.»

Sawul nda Samiyel dii cere

¹⁴ Sawul nda nga hangasinoo nka too kate koyraa gamoo ra, kaŋ Samiyel ne ka fatta ka žigi hodaddaa boŋ, i na cere kubay.

¹⁵ Woo gar, zaari foo za Sawul mana kaa, Abadantaa na Samiyel alhabarandi ka nee: ¹⁶ «Suba dimmaa woo do da, ay ga Benžameŋ gandaa boro sanba ni do, ma jii k'a yon hala a ma tee boŋkoyini Izirayel, ay jamaa se. A g'ay jamaa hallasi Filisti borey kabey ra. Zama ay dii ay jamaa hayaa kaŋ ra i goo, ngi kaatiroo too kate hala ay do.» ¹⁷ Samiyel dii Sawul, Abadantaa nee a se: «Boraa ne kaŋ ay n'a har ma ne. Nga no m'ay jamaa laama.»

¹⁸ Koyraa mijoo jeroo ga, Sawul man Samiyel ka nee: «Ay g'a wiri ni ga, gunandikaa hugoo silbay ya ne.» ¹⁹ Samiyel na zaabi ka nee: «Agay ti gunandikaa. Žigi ka koy ay bande hodaddaa boŋ. War ga ŋaa ay bande hō. Ay ga ni sallama suba subbaahi, ay ga ni noo hayaa kaŋ ga ni šugulla alhabaroo. ²⁰ Masi alhuzun nda farka woyey kaŋ dere ma ne jirbi hinza hō. I duwandi. May no ma duu Izirayel haya beerey kul? Man'ti ni nda ni baabaa hugoo kul wane nda ey wala?» ²¹ Sawul zaabi ka nee: «Ya na hun kala Benžameŋ alkabiilaa, ir alkabiilaa ti Izirayel alkabiilawey kul ikaccaa. Ir alaayan beeroo mo man'ti kala Benžameŋ alaayan beerey kul ikaccaa. Adiši macin se n'ga šennoo woo har ya ne?»

²²Samiyel na Sawul dii, nga nda nga goykaa k'i danɗa ɗaɗa ɗaɗa nongoo ra k'i gorandi hoyandikey kanɗa ciyandi jine kanɗa ti boro waranza (30) cine. ²³Samiyel nee hinakaa se: «Kate sargaroo hamoo nongoo kanɗa ay nee ma ne kanɗa m'a kaa jere ga.» ²⁴Hinakaa na hamoo cewoo zaa, nga nda hayey kanɗa ga denji a ga, a n'i gorandi Sawul jine. Samiyel nee: «Hayaa ne kanɗa jisandi, zaa ka ɗaa, zama woo no i n'a jisi ma ne zaaroo woo se kanɗa ra ay nee: «Ay na jamaa hoyandi.»» Sawul ɗaa Samiyel bande hanoo din. ²⁵I zunbu ka hun hodaddaa boɗ ka koy koyraa ra, Samiyel ŝelaɗ Sawul bande sooraa batumaa ra.

Samiyel na Sawul yon k'a tee Izirayel se kokoy

²⁶Subaa ra, i biya ka tun. Za alfazar, Samiyel ciya Sawul se kanɗa goo sooraa batumaa ra, a nee a se: «Tun, ay ga ni dum.» Sawul tun, nga nda Samiyel, ngi boro hinkaa kul fatta ka koy taray. ²⁷Waattoo kanɗa i zunbu ka too koyraa boɗ faa ga, Samiyel nee Sawul se: «Nee ni goykaa se a ma koy ir jine.» A koy i jine. Samiyel nee Sawul se: «Batu, ay ga Irkoy ŝennoo har ma ne.»

Samiyel na tammaasa hinza cebe Sawul se

10¹ Samiyel na zollo zaa kaŋ ra jii goo, a na jiyoo doori Sawul boŋoo boŋ. A n'a summu, a nee: «Abadantaa nka ni yon hala ma tee nga jamaa se boŋkoyni. ²Hõ, nda ni hun ay do, n'ga aru hinka gar Rašel *saaraa jere, Benžameŋ hirroo ga Selsa. I ga nee ma ne: «Farka woyey kaŋ ni koy i ceeci duwandi.» Sohõ ni baabaa na farkey šennoo naŋ, amma war nda a ga alhuzun, a nee kaŋ taka foo no nga g'a tee ka duu nga izoo.»

³N'ga hun no din ka koy too Tabor tuurinaa beeroo do, no din ra n'ga aru hinza gar kaŋ ga žigi ka koy Irkoy do Betel, affoo hancin-ize hinza goo a kone, takula tafay hinza goo affaa kone, affaa *alaneb hari mooro hunbar goo a kone. ⁴I ga ni foo ka ni noo takula hinka. M'i taa kabey ra. ⁵Woo banda ga, n'ga too Gibeya-Elohim kaŋ ra Filisti borey soojey gorodoo goo kaŋ ga juwal. Waati kaŋ n'ga huru koyraa ra no din, n'ga annabi jama kubay kaŋ ga hun hodaddaa boŋ sargari kaadogoo ra, i ga annabitaray tee^e, de kurbu, nda dunduŋ, nda laati, nda kuntiji ga karandi i jine. ⁶Abadantaa *Hundoo ga zunbu ni ga, n'ga annabitaray tee i bande, n'ga bere ka tee boro tana. ⁷Waati kaŋ tammaasawey wey bangay ni ga, hayaa tee kaŋ huru ni boŋoo ra, zama Abadantaa goo ni bande. ⁸Woo banda ga, n'ga zunbu ka koy ay jine Gilgal. Nga ne, agay da ga zunbu ka kaa ni do ka *sargari kukuranteyan nda *alaafiya teendi sargariyan kaa. N'ga batu jirbi iyee hala waati kaŋ ay too kate ni do ka ni bayrandi hayaa kaŋ n'ga hima k'a tee.

⁹Za Sawul na banda bere ka hun Samiyel do, Irkoy na binoo barmay, tammaasawey wey kul bangay zaari follokaa ra. ¹⁰Waatoo kaŋ i too no din Gibeya, annabi jama n'a kubay. Irkoy Hundoo zunbu a ga, a na annabitaray tee i game. ¹¹Borey kul kaŋ g'a bay ga dii kaŋ a ga annabitaray tee annabey bande. Borey ga nee cere se: «Macin ka duu Kiš izoo? Sawul mo goo annabey ra wala?» ¹²Boro foo kaŋ goo no din nee: «May ti annabey wey baabaa?» Woo ra yaasaa fatta kaŋ ga nee: «Sawul mo goo annabey ra wala?»

¹³Waatoo kaŋ a na annabitaray tee ka ben, a koy hodaddaa boŋ sargari kaadogoo ra. ¹⁴Sawul baabaa armaa nee Sawul nda nga goykaa se: «Man ra war koy?» Sawul nee: «Ir nka ka koy farka woyey ceeci, amma kaŋ ir dii kaŋ i dere, ir koy Samiyel do.» ¹⁵Baaboo armaa nee: «Hayaa har ya ne kaŋ Samiyel n'a har war se.» ¹⁶Sawul nee nga baabaa armaa se: «A n'ir bayrandi kaaray kaŋ farkey duwandi.» Amma a mana haya kul har nga baabaa armaa se kokoytaraa kaŋ Samiyel n'a har ra.

Sawul tee Izirayel se kokoy

¹⁷Samiyel na jamaa marga Abadantaa jine Mispa koyraa ra. ¹⁸A nee Izirayel borey se: «Hayaa ne kaŋ Abadantaa, Izirayel Koyoo n'a har, a nee: «Agay ka Izirayel žigandi ka hun Misira. A na war kaa Misira nda gandawey kul kaŋ ga war šiita kabey ra. ¹⁹Agay ti war Koyoo kaŋ na war hallasi bonawey kul ra nda gurgugawey kul ra, amma hõ war wanji ay ga, zama war nee kaŋ ya kokoy gorandi war boŋ. Sohõ wa kay Abadantaa jine alkabiila nda alkabiila, hugu nda hugu.»

²⁰Samiyel na Izirayel alkabiilawey kul manandi affoo-foo, *alkurraa kaŋ Benžameŋ alkabiilaa ga. ²¹A na Benžameŋ alkabiilaa manandi affoo-foo, alaayan beeri ka kaa alaayan beeri, alkurraa kaŋ Matiri alaayan beeroo ga. Sawul, Kiš iz'aroo ga alkurraa kaŋ. I n'a ceeci, amma i mana duu a. ²²I na Abadantaa ibaayoo ceeci koyne ka nee: «Aroo goo ne wala?» Abadantaa nee: «A goo ne, a goo ma tugu jinawey game.» ²³I zuru ka koy a kaataray no din, a kaa ka kay jamaa jine. A kay nda jamaa kul, borey si kay a se kala jesey ga.

^e10.5 Ka annabitaray tee ne ra man'ti ka haya hinne har kaŋ ga kaa ka tee, amma annabey yafarhã, nda ngi gaaney, nda takawey kul kaŋ i g'i tee goo a ra.

²⁴ Samiyel nee jamaa kul se: «War ga dii bora a kaŋ Irkoy n'a suuba? Nga cine sii jamaa kul ra.» Jamaa kul kaati ka nee: «Kokoyoo kaboo ma gay a ra!» ²⁵ Samiyel na alhakoo har kaŋ kokoytaraa g'a may jamaa ga k'a hantum citaabu ra k'a jisi Abadantaa jine. Woo banda ga, Samiyel na jamaa sallama, affoo kul koy nga hugoo do. ²⁶ Sawul mo koy nga hugoo do Gibeya. Aru wongaariyaŋ kaŋ Irkoy tuku biney ga n'a dum. ²⁷ Amma boro laalayaŋ nee: «Macin, woo no m'ir hallasi!» I n'a kaynandi, i man'a noo beerayhaya kul, amma Sawul mana baffoo har.

Sawul hin Amoŋ borey

11 ¹Nahaš, Amoŋ bora a žigi ka koy Yabeš kaŋ goo Galad gandaa ra wanga k'a daŋ game. Yabeš borey kul nee Nahaš se: «Amaana daŋ ir game, ir ga yee ni cire.» ²Amma Nahaš, Amoŋ bora a nee: «Haya foo ga ay ga amaana daŋ agay nda war game, ay ga war boro foo kul kabe gumaa moŋoo looti, a ma tee Izirayel kul se kaynandiyān.» ³Yabeš boro beerey nee a se: «Ir noo jirbi iyee šarti hala ir ma alhabar teekwayaŋ sanba Izirayel laboo kul ra, nda ir mana duu faabakaw, ir g'ir boŋ noo ma ne.»

⁴Alhabar teekey too kate Gibeya, Sawul koyraa ra, i na šenney din ka too jamaa jine, jamaa kul na jinde jer ka hēe. ⁵Woo gar Sawul hun faarey ra, nga nda hawey kaŋ nda a ga beeri. Sawul nee: «Macin ka tee kaŋ se jamaa ga hēe?» I na Yabeš borey šenney har a se. ⁶Waatoŋ kaŋ Sawul maa šenney wey, Irkoy *Hundoo zunbu a ga, a hanse ka futu. ⁷A na haw hinka dii k'i dunbu-dunbu, k'i noo dontokawyaŋ se i m'i noo Izirayel laboo kul se ka nee: «Boro kul kaŋ mana koy wongu Sawul nda Samiyel bande, nga hawey ga tee takaa woo da.» Abadantaa na hunburay beeri zumandi jamaa ga, i fatta ka tee sanda boro folloku. ⁸Sawul n'i kabu Bezek. Izirayel borey man'ti kala boro zenber zangu hinza (300.000), Žuda borey ti boro zenber waranza (30.000). ⁹I nee dontokey kaŋ kaa se: «Wa koy šenney wey har borey se kaŋ goo Yabeš kaŋ goo Galad ra ka nee: «Suba war ga duu hallasiyan waati kaŋ waynaa šintin ka koron.» Dontokey koy alhabaroo woo har Yabeš borey se, i jaali. ¹⁰Yabeš borey nee: «Suba ir ga ir boŋ noo war se, war ma haya tee ir se kaŋ kan war se.»

¹¹Subaa ra, Sawul na jamaa zamna zamna hinza. I huru Amoŋ borey kaloo gamoo ra za moo mana boo, i n'i kar hala zaarikayaa ra. Borey kaŋ mana buu say-say, boro hinka sii no kaŋ cindi cere bande. ¹²Jamaa nee Samiyel se: «Man borey kaŋ nee: «Adiši Sawul no ma tee ir se kokoy wala?» Wa kate nda ey ir m'i wii.» ¹³Amma Sawul nee: «Boro kul si wiiyandi hō, zama hō Abadantaa nka Izirayel noo hallasiyan.» ¹⁴Samiyel nee jamaa se: «Wa kaa, ir ma koy Gilgal ka kokoytaraa tabatandi no din.» ¹⁵Jamaa kul koy Gilgal. No din ra i na Sawul tee kokoy Abadantaa jine Gilgal. I na *alaafiya teendi sargariyaŋ kaa Abadantaa jine. Sawul nda Izirayel borey kul hanse ka jaali.

Samiyel šelaŋ Izirayel borey se

12¹ Samiyel nee Izirayel kul se: «Ay na haŋajer hayaa kul kaŋ war n'a har se, ay na kokoy gorandi war boŋ. ² Sohō kokoyoo ne kaŋ ga dira war jine. Agay, ay žen, ay hinbirey kaaray. Nga ne, ay iz'arey goo war bande. Agay, ay dira war bande za ay zankataraa ga hala hō. ³ Agay ne, wa seedetaray tee ay ga Abadantaa jine nda nga suubantaa kaŋ yonandi jine. May ga ay na haw kom? May ga ay na farka kom? May no ay n'a zanba? May no ay n'a kankam? May no ay na sufuray taa a kone ka moo daabu nga takaa ga? W'a har ya ne, ay ga war bana.» ⁴ I nee: «Man'ir zanba, man'ir kankam, mana yadda ka haya taa boro kul kone.» ⁵ A nee i se koyne: «Abadantaa ga seede war se, nga suubantaa kaŋ yonandi ga seede hō kaŋ war mana haya kul dii ay kaboo ra.» I nee: «Boraa ga seede.»

⁶ Woo ga, Samiyel nee jamaa se: «Abadantaa ka Musa nda Haruna daŋ nga goyoo ra, de mo nga ka war baabey žigandi ka hun Misira gandaa ra. ⁷ Sohō wa tun ka kay, ciiti ga huru ir game Abadantaa jine, ay ga war cee ciiti ra kaŋ ay n'a daŋ agay nda war game Abadantaa jine. Ay ga war lakkaley zumandi hayey beerey kul ga kaŋ Abadantaa n'i tee war baabey se. ⁸ Waatoo kaŋ Yakuba kaa Misira, war baabey kaati ka Abadantaa cee, Abadantaa na Musa nda Haruna sanba kaŋ na war baabey fattandi Misira k'i gorandi nongoo woo ra. ⁹ Amma i dirŋa Abadantaa, ngi Koyoo. A n'i kaŋandi Sisera, Hasor wongu-izey jineboraa, nda Filisti borey, nda Mowab kokoyoo kabey ra kaŋ n'i wongu. ¹⁰ I kaati ka Abadantaa cee ka nee: «Ir na zunubu tee, ir na Abadantaa naŋ, ir na *Balyaŋ nda *Astarteyaŋ gana, sohō ir kaa ir iberey kabey ra, ir ga ni gana.» ¹¹ Abadantaa na Yerub-Bal^f sanba, nga banda ga, Bedaŋ, nda Žefte, nda Samiyel. A na war kaa iberey kaŋ ga war kuubi ka bere kabey ra. A na war gorandi alaafiya ra. ¹² Woo banda ga, kaŋ war dii Nahaš, Amoŋ borey kokoyoo ga kaa war ga ka war tangam, war nee ya ne: «Woo si tee ir se, ir si baa kala kokoy ma goro ir boŋ.» Ka gar Abadantaa, war Koyoo ti war kokoyoo. ¹³ Sohō kokoyoo ne kaŋ war n'a suuba, woo kaŋ war n'a wiri, Abadantaa na kokoy gorandi war boŋ. ¹⁴ Nda war ga hunbur Abadantaa, nda war g'a gana, nda war ga haŋajer a se, nda war si ture Abadantaa meešenney ga, woo ra war ga hanga Abadantaa, war Koyoo, war nda kokoyoo kaŋ ga war laama. ¹⁵ Amma nda war si haŋajer Abadantaa se, nda war ga ture Abadantaa meešenney ga, Abadantaa kaboo ga almasiiba sanba war ga sanda takaa kaŋ nda a na war baabey wongu. ¹⁶ Aywa, wa tun ka kay, war ma haya beeroo woo guna kaŋ Abadantaa g'a tee war moyey cire. ¹⁷ Man'ti alkamaa heгаа waatoo ra ir goo sohō da wala? Ay ga Abadantaa cee, a ga jinŋinŋaŋ hēenandi, a ga ncirŋi kaŋandi. Woo ra war ga dii kaŋ war na goy futu laala tee Abadantaa moyey cire ka kokoy ceeci.»

¹⁸ Samiyel na Abadantaa cee, hanoo din Abadantaa na jinŋinŋaŋ hēenandi, a na ncirŋi kaŋandi. Jamaa kul hanse ka hunbur Abadantaa nda Samiyel. ¹⁹ Jamaa kul nee Samiyel se: «Abadantaa, ni Koyoo ŋaaray ir kaŋ ti ni tamey se hala ir masi buu, zama ir tonton ir zunubey ga ka kokoy wiri.» ²⁰ Samiyel nee jamaa se: «War masi hunbur, war na haya laalaa woo kul tee, amma war masi mooru Abadantaa ga, war ma Abadantaa gana nda war binoo kul. ²¹ War masi mooru a ga ka koy hanga haya yaadayaj bande kaŋ si haya hanse war se, i si war feeri, zama i man'ti kala yaada. ²² Abadantaa si nga jamaa naŋ nga maa beeroo maaganda se, Abadantaa nka kayandi nga ma war tee nga jamaa. ²³ Haya kaŋ ti agay, abada ay si zunuboo woo tee Abadantaa do kaŋ ti ka fay nda ka Irkoy ŋaaray war se. Ay ga war cawandi fonda kaŋ ga boori a ga šerre. ²⁴ Hayaa hinne kaŋ no ti war ma hunbur Abadantaa, w'a gana nda cimi nda war binoo kul, wa hongu haya beerey kaŋ a n'i tee war se. ²⁵ Amma nda war na goy futu tee, war ga tuusandi, war nda war kokoyoo.»

^f12.11 Yerub-Bal da se i ga nee Žedewoŋ, Alkaaley 6.32 ra.

Sawul na Irkoy hoo

13¹ Jiiri [waranza (30)] bara Sawul se waatoo kaɗ a ga huru kokoytaraa ra. A na jiiri [woytaaci (40) cindi] hinka tee kokoytaraa ra Izirayel ra. ² Sawul na aru zenber hinza (3.000) suuba Izirayel ra. Zenber hinka (2.000) goo a bande Mikmas koyraa nda Betel koyraa tondi hondey ra. Boro zenber foo (1.000) goo Žonataɗ bande Gibeya, Benzameɗ gandaa ra. A na jamaa cindoo sallama, boro foo kul ma koy nga hugoo do.

³ Žonataɗ na Filisti borey soojey gorodogoo kar kaɗ goo Geba, Filisti borey maar'a. Sawul na hilli hēenandi gandaa kul ra ka nee: «Eberewey⁸ ma maa.» ⁴ Izirayel kul maa kaɗ i ga nee: «Sawul na Filisti borey soojey gorodogoo kar, woo se Filisti borey dukur Izirayel ga.» Jamaa marga ka hanga Sawul bande Gilgal. ⁵ Filisti borey marga ka Izirayel wongu: bari torka zenber waranza (30.000)^h, nda boro zenber iddu (6.000) kaɗ goyoo ti ka huga nda baryey, nda wongu-ize jama sanda teekoo miɗoo labutaasoo. I žigi ka koy ngi kaloo gorandi Mikmas Bet-Aberɗ se waynahunay. ⁶ Izirayel borey dii kaɗ ngi goo farratay ra, jamaa hanse ka kankam. I tugu tondi guusuyan, nda karjiɗaayan, nda tondiyay, nda folguyan, nda dayyan ra. ⁷ Ebere fooyay mo na Žurdeɗ isaa deɗ ka koy Gad nda Galad gandawey ra ka tugu. Woo gar kaɗ Sawul goo Gilgal, jamaa kul kaɗ goo a bande ga jijiri. ⁸ A na jirbi iyee batu, hala waatoo kaɗ Samiyel n'a kayandi ga. Amma Samiyel mana kaa Gilgal, jamaa say-say k'a naɗ. ⁹ Sawul nee: «W'ay noo almaney kaɗ ga kaandi *sargari kukurantaa nda *alaafiya teendi sargarey se.» A na sargari kukurantaa kaa. ¹⁰ A nka benandi ka sargari kukurantaa kaa kaɗ Samiyel too kate. Sawul fatta ka koy a kubay k'a foo. ¹¹ Samiyel nee: «Cin no n'n'a tee?» Sawul nee: «Waatoo kaɗ ay dii kaɗ jamaa goo ma say-say k'ay naɗ, waatoo too mana kaa, de mo Filisti borey goo ma marga Mikmas, ¹² ay nee ay boɗ se: «Filisti borey ga zunbu ay ga Gilgal, ka gar ya na Abadantaa ndumoo ceeci jina. Woo ga, ay n'ay boɗ gaabi, ay na sargari kukurantaa kaa.» ¹³ Samiyel nee Sawul se: «N'na lakkal jaɗante goy tee, mana yaamaroo dii kaɗ Abadantaa, ni Koyoo n'a noo ma ne. Abadantaa nka baa nga ma ni kokoytaraa tabatandi hala abada Izirayel ra. ¹⁴ Sohō, ni kokoytaraa si gay a ga ben. Abadantaa na aru ceeci nga boɗ se kaɗ nga binoo ga bag'a, a n'a tee boɗkoyni nga jamaa se, zama mana hayaa dii kaɗ Abadantaa na ni yaamar nda a.»

¹⁵ Woo banda ga, Samiyel tun ka hun Gilgal ka koy Gibeya, Benzameɗ gandaa ra. Sawul na wongu-izey kabu kaɗ goo nga bande, i man'ti kala aru zangu iddu (600) cine. ¹⁶ Sawul, nda nga iz'aroo Žonataɗ, nda jamaa kaɗ goo a bande cindi Geba, Benzameɗ gandaa ra. Filisti borey na ngi kaloo gorandi Mikmas koyraa ra. ¹⁷ Wongu-ize futante margari hinza fatta Filisti borey kaloo ra, margari foo na Ofra fondaa zaa Šuwal gandaa here, ¹⁸ margari foo na Bet-Horoɗ fondaa zaa, ikokorantaa na Seboyim gooroo hirroo fondaa zaa kaɗ goy saajoo here.

¹⁹ Garaasa mana duwandi Izirayel kul ra, zama Filisti borey nee: «Eberewey masi takuba tee, i masi yaaji tee.» ²⁰ Izirayel boro foo kul mma zunbu ka koy Filisti borey do ka nga kuumoo, nda nga beeriguuroo, nda nga daašoo, nda nga cendoo miɗey kaanandi. ²¹ Kuumeɗ, nda beeriguurey, nda daašey, nda guuru mee cuutey šerrandi hayoo man'ti kala nzorfu kaaray tamma kaɗ zamnandi ihinza zamna hinkaa. ²² Wongoo hane, takuba nda yaaji mana duwandi jamaa kul kone kaɗ goo Sawul nda Žonataɗ bande. Sawul nda nga iz'aroo hinne bara nda ey.

²³ Filisti borey wongu-izey jere foo kaa ka goro Mikmas ka bisadogoo dii.

⁸13.3 Eberewey ti Izirayel borey.

^h13.5 bari torka zenber waranza (30.000), hantum fooyay ga nee bari torka zenber hinza (3.000).

Žonataj na Filisti boroyaŋ wongu

14¹ Han foo Žonataj, Sawul iz'aroo nee nga aru sooga goykaa kaŋ ga nga wongu jinawey zaa se: «Kaa ir ma bisa ka koy nongoo here kaŋ ra Filisti borey wongu-izey ga goro.» Žonataj mana haya kul har nga baabaa se.² Woo gar Sawul goo Gibeya boŋoo ga, grenadnaŋoo cire kaŋ goo Migron, jamaa kaŋ goo a bande ti aru zangu iddu (600) cine.³ Ahiya no ma *beene kaayi-izoo daŋ kaŋ *sargari juwalkey g'a daŋ, Ahiya man'ti kala Ahitub ize kaŋ ti Ikabod armaa. Ikabod ti Pinehas iz'aroo, Eli kaŋ ti Abadantaa sargari juwalkaa Silo koyraa ra haamaa no. Jamaa mana bay wala Žonataj koy.

⁴ Bisadogey kaŋ nda Žonataj ga ceeci ka bisa ka koy Filisti borey wongu-izey gorodogoo tangam, tondi kuku goo caraw foo ga, affoo goo affaa ga. Affoo maapoo ti Boses, affaa maapoo ti Sene.⁵ Tondi kukey din affoo ga kay hawsa here, Mikmas tenje, affaa ga kay gurma here, Geba tenje.⁶ Žonataj nee goykaa kaŋ ga nga wongu jinawey zaa se: «Kaa, ir ma bisa ka koy hala jofolowey wey wongu-izey gorodogoo ra. A ga hin ka tee Abadantaa ma faaba ir ga, zama haya kul si hin ka Abadantaa ganji a ma faaba, nda a baa a ma tee boro boobo wala a ma tee boro kaccu.»⁷ Boraa kaŋ ga nga wongu jinawey zaa nee a se: «Hayaa tee kaŋ goo ni binoo ra, masi bine-bine. Ay goo ni bande nda woo kaŋ ni binoo ga bag'a.»⁸ Žonataj nee: «Aywa, ir ma bisa ka koy hala arey hetti do, ir m'ir boŋ cebe i se.⁹ Nda i nee ir se: «War masi hun war dogey ra, ir ga kaa war do!», ir ga kay ir dogey ra, ir si žigi ka koy i here.¹⁰ Amma nda i nee: «Wa žigi kate ir do!», ir ga žigi, zama woo ga tee ir se silbay kaŋ Abadantaa k'i daŋ ir kabey ra.»

¹¹ Ngi boro hinkaa kul naŋ Filisti borey wongu-izey gorodogoo borey ma dii ngey. Filisti borey nee: «Eberewey ne ma fatta guusey kaŋ ra i ga tugu.»¹² Gorodogoo borey nee Žonataj nda nga jinay zaakaa se: «Wa žigi ka kaa ir do, ir goo nda haya kaŋ ir ga baa ir ma har war se.» Žonataj nee nga jinay zaakaa se: «Žigi ka hanga agay, zama Abadantaa n'i daŋ Izirayel kaboo ra.»¹³ Žonataj gangama ka žigi, nga banda ga, nga jinay zaakaa žigi. Žonataj ga Filisti borey kar k'i kaŋandi, de nga jinay zaakaa g'i timmandi dumaa ga.¹⁴ Žonataj nda nga jinay zaakaa yenje jinaa kaŋ i n'a tee ti woo, i na aru boro waranka (20) cine wii farru ize kaccu cine ra.¹⁵ Hunburay tun kaloo ra, nda hawsaa ra, nda jamaa kul ra. Wongu-izey gorodogoo borey nda wongu-ize futantey mo hunbur. Laboo jijiri, Irkoy do hunburaa hun.

Izirayel borey na Filisti borey gaaray

¹⁶ Sawul wongu-izey kaŋ ga Gibeya koyraa kaŋ goo Benžameŋ gandaa ra koroši dii kaŋ Filisti borey wongu-izey zuru ka say-say nongoo kul here.¹⁷ Sawul nee jamaa kaŋ goo a bande se: «Sohō wa kabu ka dii borey kaŋ hun ir ra.» I na kaburoo tee, de nga ne, Žonataj nda nga wongu jinawey zaakaa no ma kuma.¹⁸ Sawul nee sargari juwalkaa Ahiya se: «Irkoy sundukoo¹ manandi.» Waatoo woo Irkoy sundukoo sii kala Izirayel borey kone.¹⁹ Waatoo kaŋ Sawul goo ma šelaŋ *sargari juwalkaa se, lakkaltunaa Filisti borey kaloo ra mma koy de a ga tonton. Woo ga, Sawul nee sargari juwalkaa se: «A wasa, ni kaboo kaa no!»

²⁰ Woo banda ga, Sawul nda nga borey kul marga ka koy hala wongudogoo ra. No din ra Filisti borey affoo kul bere nga ceroo ga nda takuba, lakkaltunay beeri tee.²¹ Ebereyaŋ kaŋ za gayyan i hanga Filisti borey bande ka koy i bande, ngi ka kaa ka tonton Izirayel borey kaŋ cindi Sawul nda Žonataj bande.²² Izirayel borey kul kaŋ cindi ka tugu Efrayim tondi hondey ra maa kaŋ Filisti borey zuru, Izirayel borey mo

¹14.18 *Irkoy sundukoo*, hantum fooyaŋ ga nee *beene kaayi-izoo.

²14.19 *ni kaboo kaa no* maanaa ti sargari juwalkaa ma nga kaboo kaa gunandi jinawey ra.

ceeci k'i gaarandi wongoo ra. ²³ Hanoo woo, Abadantaa na Izirayel hallasi, wongoo koy hala Bet-Aberj se jine.

²⁴ Izirayel borey hottu hanoo din. Sawul na nga borey žeendi ka nee: «Boraa ma laali kaŋ ɲaa za almaaroo mana too, za ya n'ay boŋ faasa agay iberey ra.» Za waatoo woo boro kul mana haya kul ɲaa. ²⁵ Gandaa kul kaa ganjoo ra, yuu goo nongoo kul ra. ²⁶ Waatoo kaŋ ra borey huru ganjoo ra, yuwoo ga doo, amma boro kul mana kabe sufa a ra k'a daŋ nga mijoo ra, zama borey ga hunbur žeeyanoo. ²⁷ Žonataŋ mana maa kaŋ nga baabaa na jamaa žeendi. A na goboo kaŋ goo kaboo ra boŋoo miti yuwoo ra k'a daŋ nga mijoo ra. Moŋey nere. ²⁸ Jamaa ra boro foo nee a se: «Ni baabaa n'i žeendi ka nee: «Boraa ma laali kaŋ ɲaa hō.» Ka gar borey fara.» ²⁹ Žonataŋ nee: «Ay baabaa na gandaa torro. Ay g'a wiri war ga, wa guna takaa kaŋ nda ay moŋey nere kaŋ ay na yuwoo woo ikaccu taba. ³⁰ Nda a gar jamaa nka ɲaa *ganiimaa ra kaŋ i duu a ngi iberey ga, i nka si Filisti borey kar ka bisa woo wala?»

³¹ Hanoo din, i na Filisti borey kar za Mikmas hala Ayalonj. Jamaa hanse ka fara, ³² i sar ka gum ganiimaa ga. I na alman buunaa, nda hawey, nda haw-izey zaa k'i koosu laboo ga, jamaa n'i ɲaa nda kuroo. ³³ I n'a har Sawul se ka nee: «Guna, jamaa na zunubu tee Abadantaa ga ka hamoo ɲaa nda kuroo.» Sawul nee: «War tooŋe, wa tondi beeri gunguray k'a ka kaa sohō da ay do.» ³⁴ Sawul yee ka nee: «Wa say jamaa ra, war ma nee: «Boro foo kul ma kate ya ne nga hawoo wala nga feejoo, a m'a koosu ne. War ma ɲaa, war masi zunubu tee Abadantaa ga ka hamoo ɲaa nda kuroo.» Cijinoo ra boro foo kul kate nga boŋ hawoo k'a koosu no din. ³⁵ Sawul na sargari tonadoo cin Abadantaa se, sargari tonadoo jinaa ti woo kaŋ a n'a cin Abadantaa se.

³⁶ Sawul nee: «Ir ma doo ka Filisti borey tangam hō cijinoo, ir ma ngi hayey kom hala moo ga boo, de mo ba boro foo masi cindi i ra.» I nee: «Haya kul kaŋ ga kan ma ne tee.» Woo ga, sargari juwalkaa nee: «Wa naŋ ir ma Irkoy ibaayoo ceeci ne ra jina.» ³⁷ Sawul na Irkoy ibaayoo ceeci ka nee: «Ya doo ka Filisti borey tangam wala? N'g'i daŋ ay kaboo ra wala?» Amma hanoo din, a man'a noo zaabi.

³⁸ Sawul nee: «Wa war jamaa boŋkoyney kul manandi kate ne. Wa koroši ka bay haya kaŋ ti zunuboo woo hō. ³⁹ Ay ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maapoo, Izirayel Hallasikaa, ba nda ay izoo Žonataŋ no k'a tee, šikka sii a ga buu.» Amma jamaa kul ra boro mana tuuru a se. ⁴⁰ A nee Izirayel kul se: «Wa yee jere ga, agay nda Žonataŋ ay izoo, ir ga koy jere foo ga.» Jamaa nee Sawul se: «Tee woo kaŋ kan ma ne.» ⁴¹ Sawul nee Abadantaa se: «Izirayel Koyoo, cimoo bangandi ir se.» *Alkurra karandi, a kaŋ Žonataŋ nda Sawul ga, jamaa henan.

⁴² Sawul nee: «Wa alkurra kar agay nda Žonataŋ ay izoo game.» Alkurraa kaŋ Žonataŋ ga. ⁴³ Sawul nee Žonataŋ se: «Hayaa har ya ne kaŋ n'n'a tee.» Žonataŋ n'a har a se. A nee: «Ya nka ikayna taba yuwoo ra nda goboo kaŋ goo ay kaboo ra boŋoo. Nga ne, ay yadda ya buu.» ⁴⁴ Sawul nee: «Irkoy ma goy goy ay ga nda mana buu, Žonataŋ.» ⁴⁵ Jamaa nee Sawul se: «Macin, Žonataŋ ga buu, nga kaŋ na hallasi beeroo woo noo Izirayel se, abada! Ir ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maapoo, ba hinbiri ize foo si hun boŋoo ra ka kaŋ laboo ra, zama Abadantaa bande a goy hō.» Takaa woo nda jamaa na Žonataŋ soolam, a mana buu. ⁴⁶ Sawul fay nda ka Filisti borey gaaray, a žigi ka koy. Filisti borey koy ngi do.

Sawul hin nga wongey ra

⁴⁷ Waatoo kaŋ Sawul na kokoytaraa zaa Izirayel ra, nongoo kul here a na nga iberey Mowab, nda Amoj borey, nda Edom, nda Soba kokoyey, nda Filisti borey wongu. Nongu kul kaŋ ra a koy, a g'i kar. ⁴⁸ A na nga gaaboo daŋ ka Amalek kar, a na Izirayel kaa nga komakey kabey ra.

Sawul hugoo borey

(Taarikey 1na 8.33–40; 9.39–43)

⁴⁹ Sawul iz'arey ti Žonataŋ, nda Yišwi, nda Malkišuwa. Ize woyey man'ti kala ihinka: ijinaa maapoo ti Merab, ikaccaa maapoo ti Mikal. ⁵⁰ Sawul wandoo maapoo ti Ahinowam, Ahimas ize woy no. Nga wongu-izey jineboraa man'ti kala Abner, Sawul hasaa Ner iz'aroo. ⁵¹ Kiš ti Sawul baabaa, Ner ti Abner baabaa, i man'ti kala Abiyel izey.

⁵² Wongu hotta ka huru Filisti borey nda Sawul game, Sawul waatoo kul ra. Aru wongaari gaabikoyni kul kaŋ Sawul dii a, a mm'a tonton nga kaboo ga.

Izirayel borey na Amalek borey wongu

15¹ Samiyel nee Sawul se: «Abadantaa n'ay sanba ya ni yon hala ma tee kokoy nga jamaa boŋ, Izirayel boŋ. Adiŋi haŋajer hayaa kaŋ Abadantaa g'a har se. ² Hayaa ne kaŋ Abadantaa, Adupnakoyoo n'a har, a nee: «Ay kayandi ka bana Amalek borey ra, woo kaŋ i n'a tee Izirayel se ka fondaa daabu waatoo kaŋ a ga žigi ka hun Misira. ³ Sohō koy, ma Amalek borey kar, ngi nda haya kul kaŋ ti ngi wane, m'i halaci sōy, mas'i naŋ, ma aru nda woy wii, zanka, nda taana, nda haw, nda feeji, nda hancin, nda yoo, nda farka.»»

⁴ Sawul na jamaa cee k'i kabu Telem, boro zenber zangu hinka (200.000) ti cee dirakey, Žuda se boro zenber woy (10.000). ⁵ Sawul too hala Amalek koyraa ra, a na kumsay hirri gooru ra. ⁶ Sawul nee Keni borey se: «Wa koy, wa zunbu ka mooru Amalek borey ya si koy war derandi i bande, zama ni goy nda borohennataray Izirayel borey here waatoo kaŋ i žigi ka hun Misira.» Keni borey mooru Amalek borey. ⁷ Sawul na Amalek borey kar za Hawila hala Šur kaŋ ga tenje Misira. ⁸ A na Agag, Amalek borey kokoyoo dii a ga huna. A na jamaa kul halaci sōy, a n'i wii nda takuba. ⁹ Amma Sawul nda jamaa na Agag naŋ a ga huna, nga nda haya kaŋ ti ihenna alman buuney nda alman beerey ra, nda alman naasey, nda gaaru-izey, haya kul kaŋ goo no kaŋ ti ihenna. Wey din kul i mana baa ngi m'i halaci sōy. Hayey kaŋ i n'i halaci sōy ti wey kaŋ ga faabu nda wey kaŋ ga ŋom.

¹⁰ Abadantaa na šenni har Samiyel se ka nee: ¹¹ «Ay nimsi nda haya kaŋ se ay na Sawul daŋ kokoytaraa ra, zama a na banda bere ya ne, a man'ay šenney ka goy.» Samiyel futu, a kaati ka Abadantaa cee cijinoo kul.

¹² Samiyel biya ka tun ka koy Sawul kubay. Fondaa ra, a maa kaŋ Sawul koy Karmel, nga ne, a na honganditondi foo kayandi nga boŋ maŋpoo ga, woo banda ga, a kuubi ka doo Gilgal. ¹³ Samiyel koy Sawul do, Sawul nee a se: «Abadantaa ma albarka daŋ ni ra. Ay na Abadantaa šennoo tee.» ¹⁴ Samiyel nee: «Macin ti alman buuna hēenoo woo nda alman beeri booroyanoo woo kaŋ ay haŋawey ga maar'ey?» ¹⁵ Sawul nee: «Amalek borey do i n'i ka hun. Jamaa nka kate alman buuna henney nda alman beeri henney hala ngi ma duu k'i kaa sargari Abadantaa, ni Koyoo se, cindey ir n'i halaci sōy.» ¹⁶ Samiyel nee Sawul se: «A wasa, ay ga hayaa har ma ne kaŋ Abadantaa n'a har ya ne cijin.» Sawul nee: «Šelaŋ.»

¹⁷ Samiyel nee: «Man'ti waatoo kaŋ n'ga hongu kaŋ boro kaccu ti ni, nga no ni tee boŋkoyni Izirayel alkabiilawey se, nga ra Abadantaa na ni yon hala ma tee Izirayel se kokoy wala? ¹⁸ Abadantaa nka ni sanba ka nee: «Koy ma Amalek boro zunubantey halaci sōy. M'i wongu hala i ma ben. ¹⁹ Macin se mana haŋajer Abadantaa se? Macin se n'na ni boŋ warra *alganiimaa ga ka goy futu tee Abadantaa jine.» ²⁰ Sawul nee Samiyel se: «Ay na haŋajer Abadantaa se, ay koy fondaa bande kaŋ ra Abadantaa n'ay sanba. Ay kate Agag, Amalek borey kokoyoo, ay na Amalek borey kar k'i halaci sōy. ²¹ Amma borey na haya zaa alganiimaa ra, alman buuna henney, nda alman beeri henney k'i zaa hayey kaŋ halaci sōy ra k'i kaa sargari Abadantaa, ni Koyoo se Gilgal koyraa.» ²² Samiyel nee:

«*Sargari kukurantey nda sargarey

ga kan Abadantaa se ka bisa boro ma haŋajer Abadantaa se wala?

Kalaa, kalaa, ka haŋajer Abadantaa se baa sargari kaayan,

ka lakkal daŋ baa gaarey maaney sargari.

²³ Zama tureyan Abadantaa ga, ga too gunandiyen zunuboo,

hipešenday ga sawa nda tooru ganayan laalaroo.

Zama ni wanji Abadantaa šennoo ga,

nga mo ga wanji ni ga, n'si yee ka tee kokoy.»

²⁴ Sawul nee Samiyel se: «Ay na zunubu tee, ay na Abadantaa yaamaroo hoo, ay na ni šenney hoo. Ya nka hunbur jamaa, ay hanga ngi šenney. ²⁵ Sohō ay g'a wiri ni ga, ay zunuboo yaafa ya ne, ir ma yee cere bande, ay ga koy sujudu Abadantaa se.» ²⁶ Samiyel nee Sawul se: «Ay si yee ni bande. Ni wanji Abadantaa šenney ga, Abadantaa ga wanji ni ga, n'si yee ka tee Izirayel se kokoy.»

²⁷ Samiyel na дума bere ka koy, waatoo kaṅ a ga koy, Sawul na Samiyel darbaa miṅoo dii, darbaa kottu. ²⁸ Samiyel nee a se: «Abadantaa na Izirayel kokoytaraa kottu k'a taa ni kone hō, a g'a noo boro se kaṅ baa ni. ²⁹ Izirayel Koy daržantaa si taari, a si nimsi, man'ti adamize no kaṅ ga nimsi.» ³⁰ Sawul nee: «Ay na zunubu tee, sohō ay g'a wiri ni ga, ay beerandi ay jamaa boro beerey jine nda Izirayel jine. Ir ma yee cere bande, ay ga koy sujudu Abadantaa, ni Koyoo jine.» ³¹ Samiyel yee kate, a hanga Sawul bande, Sawul sujudu Abadantaa jine.

³² Samiyel nee: «Wa kate ya ne Agag, Amalek borey kokoyoo.» Agag man ka kaa a do nda farhā, a mma nee nga boṅ se: «Šikka sii buuyanoo šennoo sii no.» ³³ Samiyel nee: «Ni takubaa ka kate woyyaṅ izey faati, ni paa mo wanoo dere.» Samiyel na Agag dunbu-dunbu k'a wii Abadantaa jine Gilgal.

³⁴ Samiyel koy Rama, Sawul žigi ka koy nga do Gibeya, Sawul koyraa ra. ³⁵ Hala Samiyel buuroo ga, a mana yee ka dii Sawul. Samiyel cindi binehēeni ra Sawul misoo se, zama Abadantaa nimsi nda haya kaṅ se nga na Sawul tee Izirayel se kokoy.

Irkoy na Dawda suuba a ma tee kokoy

16¹ Abadantaa nee Samiyel se: «Hala waati foo no ni binoo ga hēe ka ben Sawul misoo se? Agay, ay wanji a ga, a si yee ka tee Izirayel se kokoy. Ni hilloo too nda jii ma koy. Ay ga ni sanba Yišay, Betelehem bora do, zama ay dii kokoy nga iz'arey ra ya ne.»² Samiyel nee: «Takaa foo nda ay ga koy? Nda Sawul maar'a, a g'ay wii.» Abadantaa nee: «Ma koy nda ni bande haw zan, ma nee kaŋ ni nka kaa ka sargari kaa Abadantaa se.»³ Ma Yišay cee sargari kaadogoo ra, agay hunday ga ni bayrandi hayaa kaŋ n'ga hima k'a tee. Bora kaŋ ay ga cebe ma ne, ma jii doori boŋoo boŋ k'a tee kokoy.»

⁴ Samiyel na hayaa tee kaŋ Abadantaa n'a har a se, a koy Betelehem. Koyraa boro beerey kaa a do nda jijiriyana k'a kubay, i nee a se: «Baani?»⁵ A nee: «Baani de. Sargari no ay kaa k'a kaa Abadantaa se. Wa war boŋ daŋ jere ga Irkoy se ka kaa ay bande sargari kaadogoo ra.» A na Yišay nda nga iz'arey daŋ jere ga Irkoy se k'i cee sargari kaadogoo ra.⁶ Waatoo kaŋ i too, Samiyel dii Eliyab, a nee nga boŋ se: «Sikka sii Abadantaa n'a suuba a ma yonandi, nga ti woo Abadantaa jine.»⁷ Abadantaa nee Samiyel se: «Masi nga kunturoo wala nga kayyanoo guna, zama ay wanji a ga. Abadantaa laasaaboo nda adamize wanoo man'ti affoo. Adamize si haya guna kala nda tarayhero, amma Abadantaa, bine no a g'a guna.»

⁸ Yišay ciya Abinadab se a ma bisa Samiyel jine. Samiyel nee: «Abadantaa mana woo mo suuba.»⁹ Yišay na šamma bisandi, Samiyel nee: «Abadantaa mana woo mo suuba.»¹⁰ Yišay na nga iz'arey boro iyee bisandi Samiyel jine. Samiyel nee Yišay se: «Abadantaa mana boro kul suuba i ra.»¹¹ Woo banda ga, Samiyel nee Yišay se: «Soogey kul ti wey?» A nee: «Ikaccaa ka cindi, amma almaney no a goo m'i kur.» Woo ga, Samiyel nee Yišay se: «Boro daŋ i m'a ceeci kate, zama ir si goro sargaroo ŋaadogoo ra nda a mana kaa ne.»

¹² Yišay daŋ i m'a ceeci kate. Gaahamoo ga ciray, a goo nda mootondi hennayan, nga kunturoo ga boori. Abadantaa nee Samiyel se: «Tun k'a yon, nga no.»¹³ Samiyel na hilloo zaa k'a yon armye game. Za hanoo din, Abadantaa *Hundoo zunbu Dawda ga. Samiyel tun ka koy Rama.

Abadantaa Hundoo hun Sawul ga

¹⁴ Abadantaa *Hundoo mooru Sawul, ka gar hundi laala kaŋ hun Abadantaa do n'a torro.¹⁵ Sawul borey nee Sawul se: «Nga ne, hundi laala kaŋ hun Irkoy do na ni torro.»¹⁶ Ir g'a wiri ni ga, ir koyoo, ma naŋ ir ma aru ceeci kaŋ ga wan kuntiji karyan, a g'a kar nda nga kaboo waati kaŋ hundi laalaa kaŋ hun Irkoy do zunbu ni ga, de a ga baa ma ne.»¹⁷ Sawul nee: «Ay g'a wiri war ga, wa duu ya ne aru kaŋ ga kara henna, wa kate a ya ne.»¹⁸ Aru sooga goykey affoo zaabi ka nee: «Ay dii Yišay, Betelehem bora iz'aru foo kaŋ ga wan karyan, wongaari mo no, asaja no, a ga wan šenni, aru henna no, Abadantaa goo a bande.»

¹⁹ Sawul na dontokawyan sanba Yišay do i ma nee a se: «Ni iz'aroo Dawda kaŋ goo almaney bande sanba ya ne.»²⁰ Yišay na farka foo dii, a na ŋaayan, nda hunbar foo *alaneb hari mooro, nda hancin-ize foo jeeje a ga, a n'a noo nga iz'aroo Dawda se a ma koy a noo Sawul se.²¹ Dawda koy Sawul do ka goy a se. Sawul hanse ka bag'a. A n'a tee nga wongu jinawey zaakaa.²² Sawul daŋ i ma nee Yišay se: «Ay g'a wiri ni ga, ma Dawda naŋ ya ne, zama ay na alhormo tee a se.»²³ Waati kul kaŋ hundoo kaŋ hun Irkoy do kaa Sawul ga, Dawda ga kuntijoo zaa k'a kar, Sawul ga hunsar, de a ga baa a se, hundi laalaa ga mooru Sawul.

Dawda nda Goliyat yenjaa

17¹ Filisti borey na ngi wongu-izey marga wongoo se. I na cere marga Soko koyraa ra kaŋ ti Žuda wane. I na ngi kaloo gorandi Soko nda Azeka koyrawey game Efes-Damin ra. ² Sawul nda Izirayel borey mo na cere marga. I na ngi kaloo gorandi tuuriŋnaa beerey gooroo ra, i na ngi wongu-izey marga jama-jama Filisti borey tenje. ³ Filisti borey goo ma kay jere ga tondi hondu foo boŋ, Izirayel mo goo ma kay jere ga tondi hondu tana foo boŋ, gooroo goo gamey ra.

⁴ Asaja foo fatta Filisti borey kaloo ra ka dira ka kaa. Maapoo ti Goliyat, Gat koyraa boro no, kabedaaru iddu nda kabetaami foo kuuyan bara a se. ⁵ Alhan fuula bara boŋoo ra, alhan kaŋ i n'a tee kokoši kaayi kaŋ tiŋaa ti kilo woydu (60) bara a ga. ⁶ Ceehamey ga daabu nda alhan, alhan yaaji goo jesoo ga. ⁷ Nga yaaji hinkantoo bundoo ga hima maalawey kaymi bundoo, yaajoo boŋoo, guuru no, nga tiŋaa ti kilo iyye. Bora kaŋ ga nga koraa zaa ga dira jinoo ra. ⁸ A ga kay, a ga kaati Izirayel wongu-ize jamaa ga ka nee: «Macin se war ga fatta ka war wongu-izey marga jama-jama? Man'ti agay no Filisti bora wala, man'ti war ti Sawul baŋney? Wa aru suuba kaŋ ma zunbu ka kaa ay ga. ⁹ Nda a hin agay k'ay kar, ir ga tee war baŋney, amma nda ay hin a k'a kar, war ga tee ir baŋney, war ga alhaadimay ir se.» ¹⁰ Filisti bora nee koyne: «Hō agay, ay ga Izirayel wongu-ize jamaa wow. W'ay noo aru kaŋ agay nda a ga cere kar.» ¹¹ Sawul nda Izirayel kul maa Filisti bora šenney. Biney dunbu, i hanse ka hunbur.

¹² Woo gar Dawda man'ti kala Efrata kaŋ goo Betelehem, Žuda gandaa ra boro iz'aru. Maapoo ti Yišay, iz'aru yaaha bara a se. Sawul waatoo ra, aru no kaŋ hanse ka žen. ¹³ Yišay iz'aru hinza jinaa koy kara Sawul ga ka wongu. Iz'aru hinzaa kaŋ koy wongu maapey ne: Eliyab ti iz'aru jinaa, ihinkantoo ti Abinadab, ihinzantoo ti Samma. ¹⁴ Dawda ti i kul koddaa. Kaŋ iz'aru beeri hinzaa koy Sawul bande, ¹⁵ Dawda ga doonay ka koy Sawul do, woo banda ga, a yee kate ka nga baabaa almaney kur Betelehem.

¹⁶ Filisti bora ga man kate cijin nda zaari. A ga woo tee ka kay jiney ra jirbi woŋtaaci (40). ¹⁷ Yišay nee nga iz'aroo Dawda se: «Zaa ka koy nda ni armye se taasu gurunbu haagantaa saakoo woo nda takula woyaa (10) woo, ma zuru ka koy nda ey ni armye do kaloo ra. ¹⁸ Ma koy nda gaši woyaa (10) woo boro zenber (1.000) boŋkoynoo se. N'ga dii taka kaŋ ti ni armye takaa, de ma kate ya ne haya kaŋ ga cebe kaŋ i ga huna. ¹⁹ I goo Sawul bande nda Izirayel arey kul tuuriŋnaa beerey gooroo ra ka Filisti borey wongu.»

²⁰ Dawda biya ka tun. A na almaney talfi boro foo ga, a na nga jinawey zaa ka koy nda takaa kaŋ nda Yišay n'a yaamar. Waatoo kaŋ a too kaloo do, wongu-izey goo ma koy wongudogoo ra, i ga wongu kaati tee. ²¹ Izirayel nda Filisti borey na ngi wongu-izey marga jama-jama, i ga cere tenje. ²² Dawda na jinawey kaŋ goo a kone naŋ jinay lakkalkaa do, a zuru ka koy wongudogoo ra. Za a too, a na nga armye haa wala i ga saabu. ²³ A goo ma šelaŋ i bande kaŋ nga ne ma fatta kate Filisti borey ra, asajaa kaŋ se i ga nee Goliyat, Filisti bora kaŋ si hun kala Gat. A goo ma šenni follokaa har, Dawda maar'a. ²⁴ Waati kaŋ Izirayel borey dii aroo woo, i zuru ka yee banda, i hanse ka hunbur. ²⁵ Izirayel borey nee: «War ga dii aroo woo kaŋ ga fatta kate wala? A mma Izirayel wow, nga se a ga fatta kate. Boro kaŋ n'a wii, kokoyoo ga alman beeri noo a se, a g'a noo nga ize woyoo, nga hugoo si yee ka alkaasi bana Izirayel ra.»

²⁶ Dawda nee arey kaŋ nga nda ey ga kay se: «Macin no i g'a tee bora se kaŋ ga Filisti bora woo wii ka haawoo kaa Izirayel ga? May ti Filisti bora woo, jofolaa woo kaŋ ga yadda ka Irkoy hunantaa wongu-ize jamaa wow?» ²⁷ Jamaa na šenni follokaa har a se ka nee: «Hayaa ne kaŋ i g'a tee bora se kaŋ g'a wii.» ²⁸ Eliyab,

Dawda beer'aroo kanj ga maa Dawda ga šelaŋ arey bande futu Dawda ga. A nee: «Macin se ni zunbu kate, may no n'n'a naŋ alman kur kaccaa din do saajoo ra? Agay, ay ga ni moo-izetaraa nda ni anniya laalataraa bay. Hala ma duu ka dii wongoo, nga se ni zunbu kate ne ra.»²⁹ Dawda nee: «Macin no ay n'a tee? Ya nka hãa de.»³⁰ A hun nga beeroo do ka bere boro foo here k'a hãa nda šenni follokey. Jamaa na zaabi follokaa har a se.

³¹ Borey maa hayaa kanj Dawda g'a har, i koy alhabar daŋ Sawul ra. Sawul donto i ma kate a. ³² Dawda nee Sawul se: «Boro kul binoo masi hun bora a woo maaganda se. Agay, ni tamoo, ay ga koy yenje Filisti bora a woo bande.»³³ Sawul nee Dawda se: «N'si hin ka koy yenje Filisti bora a woo bande, zama ni man'ti kala arwasu. Nga, wongaari no za nga zankataraa ra.»³⁴ Dawda nee Sawul se: «Waato o kanj agay, ni tamoo cindi k'ay baabaa almaney kur, nda ganjihayla wala ganjihooga *urs kaa ka alman haamay,³⁵ ya mma zuru a bande, ay g'a kar, ay ga almanoo kaa mijoo ra. Nda a kay ya ne, ay g'a dii nda kaaboo, ay g'a kar, ay g'a wii. ³⁶ Takaa woo nda ni tamoo ga ganjihaylaa wala ursoo wii. Filisti bora a jofolaa woo ga tee ngi cine, zama a nka Irkoy hunantaa wongu-ize jamaa wow.»³⁷ Dawda nee koyne: «Abadantaa kanj n'ay kaa ganjihaylaa nda ursoo kabeboyey ra, nga k'ay kaa Filisti bora a woo kaboo ra.» Woo banda ga, Sawul nee Dawda se: «Koy, Abadantaa ma bara ni bande.»

³⁸ Sawul na nga boŋ darbawey daŋ Dawda ga, a na alhan darbawey daŋ boŋoo ra, a na guuru darbawey daŋ jindoo ra. ³⁹ Dawda na Sawul takubaa daŋ nga centoo ga nga banka arawey ga, a ceeci ka dira, a mana hin, a mana doona ey. A nee Sawul se: «Ay si hin ka dira nda wey, ya na doona ey.» Dawda n'i kaa nga ga. ⁴⁰ A na nga goboo zaa kaboo ra, a na tondi-ize yutta guu suuba gooroo ra, a n'i daŋ nga kurkaw bolboloo ra, nga foolaa ra. Woo banda ga, nga fizzaa goo kaboo ra, a ga dira ka man Filisti bora a. ⁴¹ Filisti bora a ga man Dawda kayna-kayna, bora a kanj ga nga koraa zaa goo a jine. ⁴² Filisti bora a ga Dawda guna nda dondaceray, a si dii de kala zanka ciray kanj kunturoo ga boori. ⁴³ Filisti bora a nee Dawda se: «Hanši ti agay kanj se n'ga kaa ay ga nda gobuyan?» Filisti bora a na Dawda danga nda nga toorey maaney. ⁴⁴ Woo banda ga, Filisti bora a nee Dawda se: «Kaa ne, ay ga ni hamoo noo beenaa cirawey nda ganjihoogawey se.»⁴⁵ Dawda nee Filisti bora a se: «Ni, n'ga kaa ay ga nda takuba, nda yaajiyay. Agay, ay ga kaa ni ga nda Abadantaa, Adupnakoyoo maapoo kanj ti Izirayel wongu-ize jamaa Koyoo kanj n'n'a wow.»⁴⁶ Hõ, Abadantaa ga ni daŋ ay kaboo ra, ay ga ni kar, ay ga ni boŋoo dunbu. Hõ ay ga Filisti borey kaloo bukawey noo beenaa cirawey nda laboo hoogawey se. Woo ra laboo kul ga bay Izirayel goo nda Koy. ⁴⁷ Takaa woo ra jamaa woo kul ga bay kanj man'ti takuba, man'ti yaaji nda Abadantaa ga boro hallasi. Zama wongoo man'ti kala Abadantaa wane, nga no ka war daŋ ir kabey ra.»⁴⁸ Waato o kanj Filisti bora a tun ka man Dawda, Dawda cahã ka koy wongudogoo ra ka Filisti bora a kubay. ⁴⁹ Dawda na nga kaboo daŋ nga bolboloo ra ka tondi-ize foo zaa k'a warra nda nga fizzaa, tondoo huru tejaa ra, Filisti bora a kanj nga ndumoo ga laboo ra.

⁵⁰ Takaa woo nda fizza nda tondi-ize foo Dawda hin Filisti bora a. A n'a wii bila nda takuba ma bara a kone. ⁵¹ Dawda zuru ka koy Filisti bora a jeroo ga, a na nga takubaa zaa, a n'a hoobu k'a kaa paŋoo ra k'a wii, a na boŋoo kaa jindoo ga nda takubaa. Kanj Filisti borey ga dii kanj ngi wongaaroo buu, i zuru. ⁵² Dogoo din da Izirayel nda Žuda borey na kuwwa kar. I na Filisti borey gaarandi hala gooroo hurudogoo ra, hala Ekroŋ mijoo ga. Filisti borey kanj ka buu Šarayim fondaa ra hala Gat nda Ekroŋ.

⁵³ Waato o kanj Izirayel borey fay nda ka Filisti borey gaaray, Izirayel borey yee kate ka ngi kaloo hayey kom. ⁵⁴ Dawda na Filisti bora a boŋoo zaa, a n'a ka koy Žerizalem. A na Filisti bora a wongu jinawey daŋ nga hukkomoo ra.

⁵⁵ Waatoo kaɗ Sawul dii kaɗ Dawda ga fatta ka koy Filisti bora a kubay, a nee Abner kaɗ ti wongu-izey jinebora a se: «May ize ti woo, Abner?» Abner nee: «Ay ga žee nda ni hundoo, kokoyoo, ay si bay.» ⁵⁶ Kokoyoo nee a se: «Alhabar ceeci ka bay boro kaɗ ize ti woo.» ⁵⁷ Waatoo kaɗ Dawda yee kate ka hun Filisti bora a wiidogoo ra, Abner n'a dii ka koy nda a Sawul do. Filisti bora a boŋoo goo Dawda kaboo ra. ⁵⁸ Sawul nee a se: «Ay zankaa, may ize ti ni?» Dawda nee: «Ni tamoo Yišay, Betelehem bora a izoo ti agay.»

Ceretaray huru Žonataj nda Dawda game

18¹Za Dawda šelaj ka ben Sawul bande, Žonataj nda Dawda hundey denji cere ga, Žonataj bag'a sanda nga boj hunday. ²Zaari follokaa ra Sawul na Dawda dii, a mana naj a ma yee nga baabaa hugoo do. ³Žonataj na amaana dan nga nda Dawda game, zama Žonataj bag'a sanda nga boj hunday. ⁴A na burmusoo kaŋ goo a ga kaa k'a noo Dawda se, nda nga bankaarawey, nda takubaa, nda nga biraa, nda nga gamahawoo.

⁵Dawda ga koy nongu kul kaŋ ra Sawul n'a donto, nga teegoyey kul ga boori. Sawul n'a danj nga wongu-izey jine, jamaa kul ga bag'a, ba Sawul goykey.

Sawul ceeci ka Dawda wii

⁶Waatoo kaŋ borey ga yee kate ka hun wongudogoo ra, kaŋ Dawda willi kate ka hun Filisti boraa Goliyat wiidogoo ra, woyey hun Izirayel koyrawey kul ra ka don ka gaani ka kokoyoo Sawul kubay nda dundunyanj, nda jaali, nda guuruyan kaŋ ga hēe. ⁷Woyey kaŋ ga don ga cere zaabi ka nee:

«Sawul na boro zenberyanj wii,
Dawda na zenber woyyanj wii.»

⁸Sawul hanse ka futu, woo mana kan a se. A nee: «I ga zenber woyyanj har Dawda se, agay zenberyanj. Haya kul mana cindi a se kala kokoytaraa.» ⁹Za hanoo din, Sawul mma Dawda guna nda gulluyan.

¹⁰Subaa ra, Irkoy naj hundi laala^k ma huru Sawul ra, a tee hollay-ize nga hugoo gundoo ra. Dawda na kuntijoo kar nda nga kabey sanda waati kul takaa. Yaaji goo Sawul kaboo ra. ¹¹Sawul na nga yaajoo šerre ka nee nga boj se: «Ay ga Dawda denjandi cetaa ga.» Amma cee hinka Dawda g'a mulay. ¹²Sawul hunbur Dawda, zama Abadantaa goo Dawda bande, Abadantaa na Sawul naj. ¹³Sawul na Dawda moorandi nga, a n'a tee wongu-ize boro zenber foo (1.000) se bojkoyni. Dawda goo wongu-izey jine waati kaŋ i ga fatta ka koy wongu nda waati kaŋ i ga yee kate. ¹⁴Dawda teegoyey kul ga boori, Abadantaa goo a bande. ¹⁵Kaŋ Sawul dii kaŋ Dawda teegoyey ga hanse ka boori, a hunbur Dawda. ¹⁶Amma Izirayel kul nda Žuda ga baa Dawda, zama nga no ma huru i jine ka koy wongu ka yee kate.

Dawda tee Sawul se nzura

¹⁷Sawul nee Dawda se: «Ay ize woy beeroo Merab ne, ay g'a noo ma ne a ma tee ma ne wande nda n'ga goy ya ne nda hinay, ma Abadantaa wongey tee.» Sawul nee nga boj se: «Agay hunday si hima ka Dawda wongu, Filisti borey m'a wongu.»

¹⁸Dawda na Sawul zaabi ka nee: «May ti agay, macin ti ay borey, macin ti ay baabaa alaayan beeroo Izirayel ra hala ya tee kokoyoo nzuraa?» ¹⁹Waatoo kaŋ Merab, Sawul ize woyoo waatoo too kaŋ ra a ga hima ka nondi Dawda se, i n'a noo Adiriyel, Mehola boraa se a ma tee nga wandoo.

²⁰Mikal, Sawul ize woyoo ga baa Dawda. I n'a har Sawul se, woo kan a se. ²¹Sawul nee nga boj se: «Ay g'a noo a se hala a ma tee a se kumsay, de Filisti borey m'a wii.» Sawul nee Dawda se: «Hō ti cee hinkantoo kaŋ ay ga nee ma ne kaŋ n'ga tee ya ne nzura.» ²²Sawul nee nga goykey se: «Wa cinay ka nee Dawda se: «Nga ne, n'ga kan kokoyoo se, nga goykey kul ga baa ni, tee a se nzura.»» ²³Sawul goykey n'a har Dawda jine, Dawda nee: «War ga hongu haya kaccu no boro ma tee kokoyoo nzuraa? Agay, ay ga talka, ay ga kacca.»

²⁴Sawul goykey na Dawda šenney ka too Sawul do. ²⁵Sawul nee: «Wa nee Dawda se: «Kokoyoo si baa hiijay alman, a si baa kala Filisti borey aru zangu (100) toošidoo mee kuurey, hala a ma nga boj faasa kokoyoo iberey ra.»» Sawul mma hongu nga

ga taka tee kaŋ ra Filisti borey ma Dawda kaŋandi. ²⁶ Sawul goykey na ŝenney wey ka too Dawda do. Woo kan Dawda se nga ma tee kokoyoo se nzura. Za waatoo kaŋ kayandi mana too, ²⁷ Dawda tun ka koy, nga nda nga borey, a na boro zangu hinka (200) wii Filisti borey ra. Dawda kate ngi toošidoo mee kuurey, i na hinna timmantaa noo kokoyoo se hala a ma duu ka tee kokoyoo se nzura. Woo ga, Sawul n'a noo nga ize woyoo Mikal a ma tee nga wandoo.

²⁸ Sawul dii, a faham kaŋ Abadantaa goo Dawda bande, de mo kaŋ nga ize woyoo Mikal ga baa Dawda. ²⁹ Sawul mma koy de a ga hunbur Dawda. Sawul tee Dawda se iberi nga hunaroo kul ra.

³⁰ Waatoo din Filisti borey boŋkoyney ga fatta ka koy wongu, waati kul kaŋ i fatta ka koy wongu, Dawda ga zaame wongey ra ka bisa Sawul goykey jerey kul. Dawda hanse ka duu maa.

Žonataj faasa Dawda se

19¹ Sawul šelaŋ nga iz'aroo Žonataj nda nga goykey kul se kaŋ nga ga Dawda wii. Ka gar Dawda ga hanse ka kan nga iz'aroo Žonataj se. ² Žonataj na alhabar daŋ Dawda ra ka nee: «Ay baabaa Sawul goo ma ceeci ka ni wii. Ay g'a wiri ni ga, suba subbaahi ma ni boŋ hawgay, ma koy tugudoo ra, ma tugu. ³ Agay, ay ga fatta ka koy ay baabaa jere hawsaa kaŋ ra ni goo ra, ay ga šelaŋ a se ni ga, woo ra ay ga anniya bay, de ay ga alhabar daŋ ni ra.»

⁴ Žonataj na Dawda maa henna har nga baabaa Sawul se, a nee: «Kokoyoo masi duu zunubu nga tamoo Dawda ga, zama a mana duu ni ga zunubu. Hayey kaŋ a n'i tee hanse ka ni nafa. ⁵ A na nga hundoo fur ka Filisti bora Goliyat wii, Abadantaa na Izirayel kul noo zaame beeri. Ni dii a, ni jaali. Macin se n'ga duu zunubu ka boro kaŋ mana haya kul tee kuroo mun, ka Dawda wii bila addalil?» ⁶ Sawul na haŋajer Žonataj se, a žee ka nee: «Ay ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maagoo, Dawda si wiiyandi.» ⁷ Žonataj na Dawda cee, a na šenney wey kul har a se. Woo banda ga, Žonataj koy nda Dawda Sawul do, a koy a ga nda nga goyoo Sawul jere sanda cee jinaa takaa.

Dawda zuru Sawul maaganda

⁸ Wongoo yee ka šintin. Dawda fatta ka Filisti borey tangam, a n'i kar karyan laala hala nongu kaŋ ra i mma zuru a jine.

⁹ Abadantaa naŋ hundi laalaa¹ ma huru Sawul ra, a gar a mma goo ma goro nga do, nga yaajoo goo kaboo ra. Dawda goo ma hooray jinaa kar. ¹⁰ Dogoo din da Sawul baa nga ma Dawda hay nda nga yaajoo hala k'a denji cetaa ga. Amma Dawda na Sawul mulay, yaajoo koy suka cetaa ra. Woo ga, Dawda zuru, cijinoo din ra a yena. ¹¹ Sawul na dontokawyaŋ sanba i ma koy Dawda hugoo do k'a koroši, subbaahoo ra i m'a wii. Amma Mikal, Dawda wandoo na alhabar daŋ Dawda ra ka nee: «Nda mana zuru hō cijinoo, suba n'ga wiiyandi.» ¹² Mikal na Dawda zumandi nda funeetaraa, a koy, a zuru ka yena. ¹³ Woo banda ga, Mikal na nga tooroo zaa k'a jisi daaroo ra, a na hancin hinbiri šukka kaccu daŋ daaroo boŋoo ga, a n'a gum nda zaara. ¹⁴ Waatoo kaŋ Sawul na dontokawyaŋ sanba i ma koy Dawda dii, Mikal nee: «A mma wirci.» ¹⁵ Sawul yee k'i sanba i ma koy dii Dawda, a nee: «Wa kate a ya ne k'a žigandi nda nga daaroo, a ma wiiyandi.»

¹⁶ Dontokey yee kate, de i gar tooroo goo daaroo ra, hancin hinbiri šukkaa goo daaroo boŋoo ga. ¹⁷ Sawul nee Mikal se: «Macin se n'na takaa woo k'ay darga? Macin se n'na agay iberoo naŋ a ma yena?» Mikal nee Sawul se: «A nka nee ya ne: «Ay naŋ ya koy, nda man'ti woo, ay ga ni wii.»»

¹⁸ Takaa woo nda Dawda zuru ka nga boŋ kaa. A koy Samiyel jeroo ga Rama, a na haya kul har a se kaŋ Sawul n'a goy nga ga. Woo banda ga, a koy Samiyel bande, de i goro Nayot. ¹⁹ Sawul duu alhabar kaŋ Dawda goo Nayot kaŋ goo Rama. ²⁰ Sawul na dontokawyaŋ sanba i ma koy Dawda dii. I dii annabi jamaa kaŋ goo ma annabitaray tee^m, Samiyel ti ngi jineboraa. Irkoy *Hundoo zunbu Sawul dontokey ga, ngi mo na annabitaray tee. ²¹ Sawul duu alhabaroo, a na dontokaw tanayaŋ sanba, ngi mo na annabitaray tee. A yee koyne ka dontokaw tanayaŋ sanba cee hinzantoo, ngi mo na annabitaray tee. ²² Woo ga, Sawul hunday koy Rama. Waatoo kaŋ a too day beeroo do kaŋ goo Seku, a hāa ka nee: «Man ra Samiyel nda Dawda goo?» I nee a se: «I goo Nayot kaŋ goo Rama.» ²³ A hun no din ka koy Nayot kaŋ goo Rama. Irkoy Hundoo zunbu nga mo ga, a koy nga fondaa ra a ga annabitaray tee hala a too Nayot kaŋ goo Rama ra. ²⁴ Kaŋ a too no din, nga mo na nga bankaarawey

¹19.9 Zamnaa 16.14; 18.10.

^m19.20 Zamnaa 10.5.

kaa, nga mo ga annabitaray tee Samiyel jine. A na nga boŋ karjandi laboo ra, a cindi no din gaa koonu zaaroo kul nda cijinoo kul. Woo se i ga nee: «Sawul mo mma bara annabey ra wala?»

Žonataj na amaana daŋ nga nda Dawda game

20¹ Dawda zuru ka hun Nayot kaŋ goo Rama. A koy Žonataj gar ka nee a se: «Macin no ay n'a tee? Macin ti ay layboo, man zunuboo kaŋ ay duu a ni baabaa ga kaŋ se a ga ceeci nga m'ay hundoo kaa?»² Žonataj nee a se: «Abada n'si buu. Guna, ay baabaa si haya kul tee nda a mana alhabar daŋ ay ra, a ma tee haya beeri wala ikaccu. Adiŋi macin se ay baabaa ga woo tugu ya ne? Woo si kubay.»³ Dawda žee ka nee: «Ni baabaa ga bay kaŋ n'na alhormo tee ya ne, woo se a ga nee nga boŋ se: Žonataj masi bay, a masi dor.» Ay ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maapoo nda ni maapoo, ceedaaru folloku bara agay nda buuyan game.»

⁴ Žonataj nee Dawda se: «Woo kaŋ n'n'a har, nga no ay g'a tee ma ne.»⁵ Dawda nee Žonataj se: «Nga ne, suba no handoo ga kay, ay ga hima ka goro ka ŋaa kokoyoo bande, amma naŋ ya koy, ay ga tugu hawsaa ra hala jirbi hinzantoo cijinoo.»⁶ Nda ni baabaa dii kaŋ ay sii no, ma nee a se: «Dawda nk'a wiri ay ga nda ŋenday kaŋ ya naŋ nga ma cahā ka koy Betelehem, nga koyraa ra, zama ŋi alaayan beeroo kul jiiri kul sargaroo no ma hun.»⁷ Nda a nee: «A boori, agay, baffoo, si duu agay, ni tamoo, amma nda a futu, ma bay kaŋ a kayandi kaŋ nga ga bone tee.»⁸ Ma goy nda laadirtaray agay, ni tamoo here, zama Abadantaa maapoo ga n'na amaana daŋ ir game. Amma nda goy futu goo no kaŋ ay n'a tee, ni hunday m'ay wii, macin se n'g'ay ka koy ni baabaa do?»

⁹ Žonataj nee: «Abada, masi hongu kaŋ nda ay bay kaŋ ay baabaa ga baa nga ma bone tee ma ne, ay s'a har ma ne.»¹⁰ Dawda nee Žonataj se: «Nda ni baabaa na ni zaabi futay, may no m'a har ya ne?»¹¹ Žonataj nee Dawda se: «Kaa, ir ma koy hawsaa ra.» Ŋgi boro hinkaa fatta ka koy hawsaa ra.¹² Žonataj nee Dawda se: «Abadantaa, Izirayel Koyoo ga tee ya ne seede kaŋ suba dimmaa woo cine ga ay g'ay baabaa hāa ka bay haya kaŋ a ga baa nga m'a tee. Dawda, guna, nda gomni goo ma ne a ra, ay ga boro ŋanba k'a har ma ne,¹³ Amma nda ifutu no a ga baa nga m'a tee ma ne, de agay, Žonataj, ya na haya kul har ma ne ka ni naŋ, ya na ni kaa kaboo ra, Abadantaa ma goy goy ay ga. Abadantaa ma bara ni bande takaa kaŋ nda a cindi ay baabaa bande cee jinaa.»¹⁴ Kullihinne ay ga huna, ma alhormo tee ya ne Abadantaa maaganda se, ya si buu.¹⁵ Abada ni alhormaa masi hun ay hugoo here, ba waati kaŋ Abadantaa na Dawda iberey kul halaci laboo ga.»¹⁶ Žonataj na amaana daŋ nga nda Dawda hugoo borey game ka nee: «Abadantaa ma Dawda alhakoo kaa nga iberey ra.»¹⁷ Žonataj nee Dawda se kaŋ a ma yee ka žee nga se ka nga bajoo cebe nga se, zama Žonataj ga bag'a sanda takaa kaŋ nda a ga baa nga boŋ.

¹⁸ Žonataj nee a se: «Suba no handu taagaa ga kay, borey ga dii ni dogoo, zama boro sii a ra.»¹⁹ Jirbi hinzantoo, ma cahā ka zunbu, ma koy nongoo ra kaŋ hanoo kaŋ hayey naamiⁿ, ni bay ka tugu a ra, ma goro Ezel tondoo jere.²⁰ Ay ga biraw-ize hinza warra nga here, sanda haya foo no ay g'a ceeci.²¹ Nga ne, ay ga aru soogaa sanba, ay ga nee a se: «Koy biraw-izey ceeci.» Nda ay nee a se kaaray: «Guna, ni bisa biraw-izey ga, i zaa», adiŋi kaa, haya kul si duu ni, masi hunbur haya kul, ay ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maapoo.²² Amma nda ay nee aru soogaa se: «Guna, biraw-izey goo ma ne jine», adiŋi koy, zama Abadantaa no ma baa nga ma ni naŋ ni ma koy.²³ Haya kaŋ ti ŋennoo kaŋ ir n'a har cere se, agay nda ni, Abadantaa no ma tee seede agay nda ni game hala abada.»

Sawul kayandi nga ma Dawda wii

²⁴ Dawda tugu hawsaa ra. Handu taagaa kayyanoo no, kokoyoo goro ka ŋaa.
²⁵ Kokoyoo goro sanda waati kul takaa nga gorodogoo ra kaŋ ga jeesi cetaa ga.

Žonataŋ tun, Abner goro Sawul jeroo ga. Amma Dawda dogoo, boro kul sii a ra. ²⁶Sawul mana haya kul har hanoo din, a mma nee nga boŋ se: «Man'ti yaada no, haya ka Dawda žiibandi, šikka sii a nka si henan.» ²⁷Subaa ra, handu taaga jirbi hinkantoo, Dawda dogoo hala sohō boro kul sii a ra. Sawul nee nga iz'aroo Žonataŋ se: «Macin se Yišay iz'aroo mana kaa ka ŋaa bi, a mana kaa ka ŋaa hō?» ²⁸Žonataŋ na Sawul zaabi ka nee: «Dawda nk'a wiri ay ga nda gaabi ya naŋ nga ma koy Betelehem.» ²⁹A nee ya ne: «Ay g'a wiri ni ga, alhormo tee ya ne, ma naŋ ya koy, zama ir goo nda alaayan beeri sargari koyraa ra, ag'armey hunday ka ciya ya ne, naŋ ya koy hala ya dii ag'armey.» Woo se a mana kaa kokoyoo hoyandoo dogoo ra. ³⁰Woo ga, Sawul dukur Žonataŋ ga. A nee a se: «Woy laadir jaŋante turante ize, ya nka si bay kaŋ ni nka hanga Yišay iz'aroo bande, ni haawoo ga nda ni paa haawoo ga wala?» ³¹Zama kullihinne Yišay iz'aroo goo laboo ga, n'si duu fondo, ni kokoytaraa mo si duu fondo. Sohō boro sanba i m'a ceeci, ma kate a ya ne, zama buuyan nda a ga hima.» ³²Žonataŋ na Sawul zaabi ka nee: «Macin se a ga wiiyandi? Macin no a n'a tee?» ³³Sawul na nga yaajoo ka Žonataŋ warra hala nga m'a kar. Woo ra Žonataŋ bay kaŋ nga baabaa nka kayandi nga ma Dawda wii. ³⁴Žonataŋ tun ŋaadogoo ra nda futay beeri, a mana haya kul ŋaa handu taagaa jirbi hinkantoo. Binoo maray Dawda maaganda, zama baaboo n'a wow.

³⁵Subaa ra, Žonataŋ koy hawsaa ra nga nda Dawda cere kubayyanoo se, zankaaru foo goo a bande. ³⁶A nee zankaaroo se: «Ay g'a wiri ni ga, zuru ka koy ay biraw-izey kaŋ ay g'i warra ceeci.» Zankaa zuru, Žonataŋ na biraw-ize foo warra kaŋ bisa a ga. ³⁷Waatoo kaŋ zankaa too nongoo kaŋ ra biraw-izoo goo kaŋ Žonataŋ n'a warra, Žonataŋ kaati a ga ka nee: «Man'ti biraw-izoo goo ma ne jine wala?» ³⁸A yee ka kaati zankaa ga ka nee: «Cahā, tanba, masi kay!» Žonataŋ zankaa na biraw-izey kuuna, a yee kate nga aru beeroo do. ³⁹Zankaa mana faham haya kul se woo ra, Žonataŋ nda Dawda hinne no ma bay haya kaŋ ti woo. ⁴⁰Žonataŋ na nga wongu jinawey noo zankaa se kaŋ goo a bande, a nee a se kaŋ a ma koy nda ey koyraa ra. ⁴¹Waatoo kaŋ zankaa koy, Dawda tun gurma here, a na nga ndumoo sinji laboo ra ka gunguma cee hinza. Dawda nda Žonataŋ na cere naagu cere gande ra, i hēe cere bande hala waatoo kaŋ ra Dawda hēenoo jer ka bisa Žonataŋ wanoo. ⁴²Žonataŋ nee Dawda se: «Ma koy nda alaafiya, woo kaŋ agay nda ni n'a žee Abadantaa maapoo ga, yala Abadantaa ma tee seede agay nda ni game, a ma tee seede ay hayroo nda ni hayroo game hala abada.»

21 ¹Dawda tun ka koy, Žonataŋ huru koyraa ra.

Dawda zuru Sawul se ka koy Ahimelek do Nob

²Dawda koy koyraa ra *sargari juwalkaa Ahimelek do. Ahimelek kaa a do nda jijiray, a nee a se: «Macin se ni folloku no? Macin se boro kul sii ni bande?»

³Dawda nee sargari juwalkaa Ahimelek se: «Kokoyoo nk'ay noo yaamar foo, a nee ya ne: «Boro kul masi bay hayaa kaŋ se ay na ni sanba nda yaamaroo kaŋ ay n'a noo ma ne.» Ya nka daŋ agay nda ay soogey ma cere kubay nongu foo ra. ⁴Sohō macin bara ma ne? Ay noo takula guu wala woo kaŋ n'ga hin a.» ⁵Sargari juwalkaa na Dawda zaabi ka nee: «Takula koonu sii ya ne, takulawey kaŋ yeetandi jere ga Irkoy se de bara ne, kala de nda ni soogey mana man woy-boro.» ⁶Dawda na sargari juwalkaa zaabi ka nee: «Waati kul, nda ay fatta ka koy wongu ir sii nda fondo ka marga nda woy-boro. Nda aru soogey wongu jinawey mana kayandi kala wongu kaŋ man'ti koonu se, i ga henan soko hō diraa woo cine kaŋ ra ir goo.» ⁷Woo ga, sargari juwalkaa n'a noo takulayaŋ kaŋ yeetandi jere ga Irkoy se, zama takula sii a se kala wey kaŋ jisandi Abadantaa jine, kaŋ i n'i kaa no ka takula konnayaŋ yeeti dogey ra.

⁸Hanoo din hunday, Sawul goykey boro foo kaŋ i n'a dii goo no din Abadantaa jine, Edom boro no kaŋ maanoo ti Doyeg, Sawul kurkey jineboraa no.

⁹Dawda nee Ahimelek se: «Yaaji wala takuba sii ni kone? Ya n'ay takubaa zaa, ya na wongu jinawey zaa, zama kokoyoo dontaa ga hanse ka cahā.» ¹⁰Sargari juwalkaa nee: «Filisti bora Goliyat kaŋ n'n'a wii tuuriŋaa beerey gooroo ra takubaa ne, a goo ma didiji darbay ra *beene kaayi-izoo dumaa ga. Nda n'ga baa m'a zaa, a zaa, zama affoo tana sii ne.» Dawda nee: «Nga cine sii, a noo ya ne.»

Dawda koy Filisti borey do Gat

¹¹Hanoo din, Dawda tun ka zuru ka hun Sawul ra. A too Akiš, Gat kokoyoo do.

¹²Akiš goykey nee a se: «Man'ti Dawda ti woo, gandaa kokoyoo? Man'ti nga se i ga don ka nee:

«Sawul na zenberyaŋ wii,

Dawda na zenber woyyaŋ wii.»

¹³Dawda na ŋenney wey dii nda soobay, a ga hanse ka hunbur Akiš, Gat kokoyoo.

¹⁴Waatoo din, a na nga boŋ tee i jine sanda boro kaŋ lakkaloo hun a ga, a ga žeeriyaŋ daŋ hugey miŋey ga, a ga naŋ nga yololaa ma doo nga kaaboo ga. ¹⁵Akiš nee nga goykey se: «War ga dii kaŋ aroo woo hollo, macin se war ga kate a ya ne? ¹⁶Ya nka sii nda hollokom kaŋ se war ga kate ya ne woo a ma hollokomtaray tee ay jine? Aroo woo ga hima ka huru ay hugoo ra wala?»

Dawda tee boŋkoyni borey se kaŋ goo a bande

22¹ Dawda hun Gat koyraa ra ka koy tugu Adulam tondi horboo ra. Nga armye ynda nga hugoo borey kul maar'a, de i zunbu ka koy a do. ²Borey kul kaŋ ga fara, nda borey kaŋ ga garaw goo, nda borey kaŋ biney g'i maray kaa ka marga a do, a tee ngi boŋkoynoo. Aru zangu taaci (400) cine bara a bande.

³Dawda hun no din ka koy Misphe kaŋ goo Mowab gandaa ra. A nee Mowab kokoyoo se: «Ay g'a wiri ni ga, ma naŋ ay jaa nda ay baabaa ma koy goro ni do hala waati kaŋ ay na hayaa bay kaŋ Irkoy g'a tee ya ne.» ⁴A n'i ka koy Mowab kokoyoo jine. I cindi Mowab kokoyoo do waatoo kul kaŋ Dawda goo tondi guusoo ra. ⁵Annabi Gad nee Dawda se: «Masi cindi tondi guusoo ra, koy huru Žuda gandaa ra.» Dawda dira, a koy Heret hawsaa ra.

Sawul koy Nob sargari juwalkey wii

⁶Sawul maa kaŋ alhabar duwandi Dawda nda borey kaŋ goo a bande ga. Sawul goo ma goro Gibeya tamaris tuuriŋaŋoo cire hodaddaa ra, nga yaaŋoo goo kaboo ra, nga goykey kul goo ma kay jeroo ga. ⁷Sawul nee nga goykey kaŋ goo jeroo ga se: «Ay g'a wiri war ga, Benzameŋ borey, wa haŋajer ya ne, Yišay iz'aroo ga kaa ka war noo faariyaŋ nda *alaneb faariyaŋ wala? A ga kaa ka war affoo kul tee sooje zenber foo (1.000) boŋkoyni nda sooje zangu (100) boŋkoyni wala? ⁸War kul ka hawandifutay ay ga, boro kul man'ay bayrandi kaŋ ay iz'aroo na amaana daŋ nga nda Yišay iz'aroo game. War affoo kul si alhuzun ya ne, a s'ay bayrandi kaŋ ay iz'aroo n'ay goykaa taŋ ay ra hala a ma kumsay hirri ya ne sanda woo kaŋ ne ka tee hō.»

⁹Doyeg, Edom bora a kaŋ goo Sawul goykey jine nee: «Ay dii Yišay iz'aroo a ga kaa Nob koyraa ra, Ahitub iz'aroo Ahimelek do. ¹⁰Ahimelek na Abadantaa ibaayoo ceeci a se, a n'a noo hunay, a n'a noo Filisti bora a Goliyat takubaa.»

¹¹Kokoyoo daŋ i ma ciya *sargari juwalkaa kaŋ ti Ahimelek, Ahitub iz'aroo, nda nga baabaa hugoo kul, nda sargari juwalkey kul kaŋ goo Nob se. I kul koy kokoyoo jere. ¹²Sawul nee: «Ay g'a wiri ni ga, Ahitub iz'aroo, ma haŋajer.» A nee: «Agay ne, ay koyoo.» ¹³Sawul nee a se: «Macin se ni nda Yišay iz'aroo, war ga hawandifutay ay ga? Macin se n'n'a noo takula nda takuba, de n'na Irkoy ibaayoo ceeci a se hala a ma kay ya ne ka kumsay hirri ya ne sanda woo kaŋ ne ka tee hō.» ¹⁴Ahimelek na kokoyoo zaabi ka nee: «Ni goykey kul ra, may bara no kaŋ ga too Dawda, a ga laadir, kokoyoo nzuraa no, nga kaŋ goo ni lakkalkaw maanawey ra, a goo nda beeray ni hugoo ra? ¹⁵Hō no ay šintin ka Irkoy ibaayoo ceeci a se wala? Abada! Kokoyoo masi woo daŋ ay ga, a mas'a daŋ ay baabaa hugoo boro kul ga, zama agay, ni tamoo si haya bay woo kul se, ay si ikaccu bay a ra, ay si ibeeri bay a ra.» ¹⁶Amma kokoyoo nee: «Šikka sii n'ga buu, Ahimelek, ni nda ni baabaa hugoo borey kul.»

¹⁷Kokoyoo nee nga lakkalkay kaŋ goo nga jeroo ga se: «Wa bere, war ma Abadantaa sargari juwalkey wii, zama ngi mo na kabe daŋ Dawda se. I bay kaŋ a ga zuru, amma i mana alhabar daŋ ay ra.» Amma kokoyoo goykey si baa ngi ma kabe deke Abadantaa sargari juwalkey ga k'i wii. ¹⁸Woo ga, kokoyoo nee Doyeg se: «Bere, ni, ma sargari juwalkey wii.» Woo banda ga, Doyeg Edom bora a bere. Nga no ka sargari juwalkey wii. Hanoo din, a na boro woyyaaha cindi guu (85) wii kaŋ ga *leŋ *beene kaayi-izoo goo. ¹⁹A na Nob kaŋ ti sargari juwalkey koyraa borey wii nda takuba. Aru, nda woy, nda zanka, nda taana, nda haw, nda farka, nda feeji wiiyandi nda takuba. ²⁰Ahitub iz'aroo Ahimelek, nga hinne iz'aroo ka yena, maapoo ti Abiyatar. A zuru ka hanga Dawda bande. ²¹Abiyatar na alhabar daŋ Dawda ra kaŋ Sawul na Abadantaa sargari juwalkey wii. ²²Dawda nee Abiyatar se: «Hanoo din ay dii kaŋ Doyeg Edom bora a goo no, šikka sii a ga alhabar daŋ Sawul ra. Agay

ka tee sabbu kaɗ na ni baabaa hugoo borey kul wii. ²³Cindi ay bande, masi hunbur, zama boraɗ kaɗ ga ceeci nga m'ay hundoo kaa, ga ceeci nga ma ni da hundoo kaa, ay jeroo ga haya kul si duu ni.»

Dawda koy Kela nda Horša koyrawey ra

23¹ I na alhabar daɗ Dawda ra ka nee: «Nga ne, Filisti borey na Kela tangam, i goo ma taasoo kaɗ goo taasu kar ganganey ra kom.»² Dawda na Abadantaa ibaayoo ceeci ka nee: «Ya koy Filisti borey kar wala?» Abadantaa nee a se: «Koy, n'ga Filisti borey kar, n'ga Kela hallasi.»³ Amma Dawda borey nee a se: «Guna, ne Žuda hunday ra ir ga hunbur, adiši taka foo nda ir ga koy Kela kaɗ ra Filisti borey wongu-izey ga marga?»⁴ Dawda yee ka Abadantaa ibaayoo ceeci, Abadantaa n'a zaabi ka nee: «Tun ka doo ka koy Kela, zama ay ga Filisti borey daɗ ni kaboo ra.»⁵ Woo ga, Dawda nda nga borey koy Kela. A na Filisti borey tangam, a na ngi adabbawey ka kaa, a hin ey hinyan beeri. Takaa woo nda Dawda na Kela borey hallasi.

⁶ Waatoo kaɗ Ahimelek iz'aroo Abiyatar zuru ka koy Dawda do Kela, a koy nda nga bande *beene kaayi-izoo nga kaboo ra.

⁷ Sawul duu alhabar kaɗ Dawda too Kela. Sawul nee: «Irkoy k'a daɗ ay kaboo ra, zama a kaa ka nga boɗ daɗ koyraa ra kaɗ mijey ga kufalandi.»⁸ Sawul na nga jamaa kul daɗ cere ga i ma wongu hala i ma doo ka koy ka Dawda nda nga borey wanga k'i daɗ game k'i dii.⁹ Dawda bay kaɗ Sawul nka haya futu soolu nga se, a nee *sargari juwalkaa Abiyatar se: «Kate beene kaayi-izoo.»¹⁰ Dawda na Irkoy ibaayoo ceeci ka nee: «Abadantaa, Izirayel Koyoo, agay, ni tamoo maa kaɗ šikka sii Sawul goo ma ceeci ka kaa Kela ka koyraa kayri agay maaganda se.¹¹ Kela borey g'ay daɗ kaboo ra wala? Sawul ga doo kate sanda takaa kaɗ agay, ni tamoo maar'a wala? Abadantaa, Izirayel Koyoo, ay g'a wiri ni ga, ma agay, ni tamoo bayrandi.» Abadantaa nee: «Sawul ga doo kate.»¹² Dawda nee koyne: «Kela borey ga agay nda ay borey daɗ kaboo ra wala?» Abadantaa nee: «I ga ni noo a se.»¹³ Dawda nda nga borey, i ga too boro zangu iddu (600) cine, i tun ka hun Kela ka koy nongu kaɗ i ga hin ra. Sawul duu alhabar kaɗ Dawda zuru ka hun Kela, Sawul na diraa naɗ.

¹⁴ Dawda koy saajoo tee nga gorodogoo, tondey nongey ra. Kaɗ a goo ma goro Zif saajoo hondey boɗ, Sawul g'a ceeci zaari kul, amma Irkoy man'a daɗ kaboo ra.¹⁵ Dawda dii kaɗ Sawul goo ma yaara ka ceeci ka nga hundoo kaa. Dawda goo Horša, Zif saajoo ra.

¹⁶ Woo banda ga, Žonatanɗ, Sawul iz'aroo koy Dawda do Horša ka Dawda binoo daɗ a ma koy a ga ka nga naanaa daɗ Irkoy ra.¹⁷ A nee a se: «Masi hunbur. Ay baabaa Sawul si hin ka too ni do. Ni no ma tee Izirayel se kokoy, ay ga tee ni ihinkantoo. Sawul ay baabaa hunday mo ga bay.»¹⁸ Ngɗi boro hinkaa kul na amaana zaa cere se Abadantaa jine. Dawda cindi Horša, Žonatanɗ koy nga do.

Irkoy na Dawda kaa Sawul ra

¹⁹ Zif boroyaɗ žigi ka koy Sawul do Gibeya, i nee: «Man'ti Dawda mma goo ma tugu ir do Horša, Hakila tondi nongey ra, labu kogaa se gurma?»²⁰ Sohō, kokoyoo, nda ni mma baa ma doo ka koy, doo. Ir no m'a daɗ kokoyoo kaboo ra.»²¹ Sawul nee: «Abadantaa ma albarka daɗ war ra, zama war hinna ya ne.²² Ay g'a wiri war ga, war ma koy, war ma guna koyne ka dii nongoo kaɗ ra a goo, wa hāa may ka dii a, zama ay maa kaɗ a ga hanse ka caram.²³ Wa tugudogey kul guna ka dii nongu kaɗ ra a ga hin ka tugu, war ma willi ka kaa ka dii agay nda alhabar kayante, de ay ga koy war bande. Nda a goo gandaa ra, ay g'a ceeci Žuda boro zenberey kul ra.»

²⁴ I tun ka koy Zif Sawul jine. Dawda nda nga borey goo Mawoɗ saajoo ganganoo gandaa ra, labu kogaa se gurma.²⁵ Sawul nda nga borey koy huru Dawda cewoo ra. Dawda duu alhabar, a zunbu tondey ra, a cindi Mawoɗ saajoo ra. Sawul maar'a, a na Dawda gaarandi Mawoɗ saajoo ra.²⁶ Sawul goo ma dira hondoo caraa ga, Dawda nda nga borey mo ga dira caraw faa ga. Dawda cahā ka hun Sawul ra. Amma a gar

Sawul nda nga borey ceeci ka Dawda nda nga borey kuubi k'i bere hala ngi m'i dii.
²⁷ Alhabar teekaw foo kaa ka nee Sawul se: «Cahā ka kaa, Filisti borey huru gandaa ra.»
²⁸ Sawul willi banda, a fay nda ka Dawda gaarandi, a koy Filisti borey kubay.
Woo din se i ga nee nongoon din se Sela-Malekot (maanaa «fayyan tondoo»).

Dawda wanji ka Sawul wii En-Gedi tondi horboo ra

24 ¹Dawda žigi ka hun no din ka koy goro En-Gedi tondi nongey ra. ²Waattoo kaŋ Sawul willi ka hun Filisti borey gaarandiroo ra, i nee a se: «Nga ne, Dawda goo En-Gedi saajoo ra.» ³Sawul na wongu-ize suubante zenber hinza (3.000) zaa Izirayel kul ra, a koy Dawda nda nga borey ceeci hala ganjihanceiny tondey jere. ⁴A too alman buuney kaley do kaŋ goo fonda a jeroo ga, no din tondi horbu goo a ra. Sawul huru a ra ka koy saaji. Dawda nda nga borey goo ma goro horboo koro ra. ⁵Dawda borey nee a se: «Nga ne, zaaroo no kaŋ Abadantaa nee ma ne: «Guna, ay ga ni iberoo daŋ ni kaboo ra, ma tee a se woo kaŋ kan ma ne.»» Dawda tun ka mossoyaada ka Sawul burmusoo mijoo dunbu. ⁶Woo banda ga, Dawda ga maate nga binoo ga zarga, zama a na Sawul burmusoo mijoo dunbu. ⁷A nee nga borey se: «Yala Abadantaa m'ay waa ya si woo dumoo tee, ka tee ay koyoo sotoloo, Abadantaa suubantaa kaŋ yonandi. Zama nga no Abadantaa suubantaa kaŋ yonandi.» ⁸Šenney wey ga, Dawda na nga borey kayandi, a n'i ganji i ma too Sawul do. Sawul fatta horboo ra ka nga fonda a zaa ka koy.

⁹Woo banda ga, Dawda tun ka fatta horboo ra, a kaati Sawul bande ka nee: «Ay koyoo, ay kokoyoo.» Sawul jeli ka banda bere ka guna, Dawda na nga ndumoo sinji laboo ra ka gunguma. ¹⁰Dawda nee Sawul se: «Macin se n'ga haŋajer borey šenney se kaŋ ga nee: «Dawda mma baa nga ma ni bonandi?»» ¹¹Guna, hō zaaroo ni hunday ma dii nda ni moŋey kaŋ hō Abadantaa na ni daŋ ay kaboo ra horboo ra. Borey nee kaŋ ay ma ni wii, amma ay na ni naŋ, ya nka nee: «Ay si tee ay koyoo sotoloo, zama nga no Abadantaa suubantaa kaŋ yonandi.» ¹²Guna, ay baabaa, ni burmusoo mijoo guna ay kaboo ra. Ay na ni burmusoo mijoo dunbu, ay mana ni wii. N'ga dii kaŋ anniya futu sii ay do, tureyan sii ay do, ay mana duu ni ga zunubu. Amma ni, n'g'ay hundoo ceeci k'a kaa. ¹³Abadantaa ga ciiti agay nda ni game, Abadantaa ga bana ya ne, amma ay kaboo si too ni do. ¹⁴Yaasay žeena foo ga nee: «Ifutu ra ifutu ga hun.» Ay kaboo si too ni do. ¹⁵May no Izirayel kokoyoo koy a wongu? May no n'g'a gaarandi? Hanši bukaw, nkanji yaada? ¹⁶Abadantaa ga ciiti dunbu, a ga ciiti agay nda ni game. A ga dii, a ga faasa ya ne, a ga ciiti k'ay kaa ni kaboo ra.»

¹⁷Waattoo kaŋ Dawda na wey har ka ben Sawul se, Sawul nee: «Ni jindoo da no, ay izoo Dawda wala?» Sawul na nga jindoo jer ka hēe. ¹⁸Woo banda ga, a nee Dawda se: «Ni goo nda cimi nda agay, zama ni, n'na ihenna tee ya ne, ka gar agay ilaala no ay n'a tee ma ne. ¹⁹Hō, ni cebe kaŋ gomni no n'ga tee ya ne, Abadantaa n'ay daŋ ni kaboo ra, amma man'ay wii. ²⁰Nda boro duu ni iberoo, nga naŋ a ma koy yaada nga fonda a wala? Yala Abadantaa ma ni bana gomnoo woo kaŋ n'n'a tee ya ne hō se. ²¹Sohō guna, ay bay kaŋ šikka sii n'ga kaa ka tee kokoy, Izirayel kokoytaraa ga tabati waati kaŋ a huru ni kaboo ra. ²²Sohō žee ya ne Abadantaa maŋnoo ga kaŋ n's'ay hayroo halaci ay banda ga, n's'ay maŋnoo derandi ay baabaa hugoo borey ra.» ²³Dawda n'a žee Sawul se. Woo banda ga, Sawul koy nga do, Dawda nda nga borey žigi ka koy tondi guusoo ra.

Samiyel buuroo

25¹ Samiyel faati. Izirayel kul marga k'a hēe, i n'a sutura nga do Rama. Waatoo din no Dawda doo Paraŋ saajoo ra.

Nabal na gomni mun Dawda se

² Aru foo goo Mawoŋ kaŋ ga goy Karmel. Boro beeri no, a goo nda feeji zenber hinza (3.000) nda hancin zenber foo (1.000). Woo gar a goo Karmel ka nga feeje y kosu. ³ Aroo woo maapoo ti Nabal, wandoo maapoo ti Abigayel. Woy lakkalkoyni no, a ga boori mo, amma kurŋoo binoo si boori, nga teegoyey ga laala. Kaleb alkabiilaa boro no.

⁴ Saajoo ra Dawda maa kaŋ Nabal goo ma nga feeje y kosu. ⁵ A na aru sooga woy (10) sanba a do, a nee aru soogey se: «Wa žigi ka koy Karmel. War ma koy Nabal do, ay maapoo ga war m'a foo ya ne. ⁶ War ma nee a se: «Kay yeeši, alaafiya ma kaa ni, nda ni hugoo, nda haya kul kaŋ ti ni wane ga. ⁷ Ay maa kaŋ alman kosukawyaŋ bara ni do. Ka gar ni kurkey goo ir bande. Ir mana haya laala kul tee i se, haya kul mana dere i se waatoo kul kaŋ i n'a tee Karmel. ⁸ Ni borey hāa, ngi hunday g'a har ma ne. Woo ga, alhormo tee ay borey se, zama ir mana kaa kala jingar zaari. Ir g'a wiri ni ga, m'ir kaŋ ti ni tamey nda Dawda ni iz'aroo noo woo kaŋ goo ni kaboo ra.»

⁹ Waatoo kaŋ Dawda borey too kate, i n'a har Nabal se nda takaa din da Dawda maapoo ga. Woo banda ga, i batu. ¹⁰ Nabal tuuru Dawda dontokey se ka nee: «May ti Dawda, may ti Yišay iz'aroo? Hō tam booboyaŋ goo no kaŋ ga zuru ngi koyey ga. ¹¹ Ay takulaa, nda ay haroo, nda ay hamoo kaŋ ay n'i soolu ay kosuke y se, ngi no ay g'i noo boroyaŋ se kaŋ ay si ba ngi hundogoo bay wala?» ¹² Dawda aru soogey na ngi fondaa zaa ka willi. Kaŋ i too, i na hayaa kul har Dawda se. ¹³ Dawda nee nga borey se: «Boro foo kul ma nga takubaa haw centoo ga.» Boro foo kul na nga takubaa haw centoo ga. Dawda mo na nga takubaa haw centoo ga. Boro zangu taaci (400) cine hanga a bande ka koy tangam. Boro zangu hinka (200) cindi jinawey do.

Abigayel na Dawda faaba

¹⁴ Nabal sooga goykey affoo nee Nabal wandoo Abigayel se: «Guna, Dawda na dontokawyaŋ sanba ka hun saajoo ra ka kaa k'ir koyoo foo, amma ir koyoo n'i kubay, kubay laala. ¹⁵ Ka gar borey wey hanse ka boori ir se, ir mana alhuzun, haya kul mana dere ir se waatoo kul kaŋ ir goo cere bande fondaa ra, waatoo kaŋ ir goo hawsaa ra. ¹⁶ I n'ir lakkal haya kul masi duu ir cijin nda zaari, waatoo kul kaŋ ir goo i bande ka alman buunaa kur. ¹⁷ Ni no ma guna sohō haya kaŋ n'ga hima k'a tee, nda man'ti woo, šikka sii ir koyoo nda nga hugoo kul ga bone. Nga woo, boro no kaŋ sii nda attabiya, boro si hin ka šelaŋ a se.» ¹⁸ Abigayel cahā ka takula zangu hinka (200) zaa, nda *alaneb hari mooro hunbar hinka, nda feeji guu kaŋ hansandi, nda attam haagante saaku guu, nda alaneb-ize koga gabante zangu (100), nda jeejay-ize koga gabante zangu hinka (200), a n'i daŋ farkayaŋ boŋ. ¹⁹ A nee nga tamey se: «Wa koy ay jine, guna, ay goo war bandawey ga.» A mana haya kul har Nabal, nga kurŋoo se. ²⁰ A žigi farka boŋ, a zunbu ka koy nda tondi hondoo caraa, ka sawa nda Dawda nda nga borey zunbu a tenje, i n'a kubay. ²¹ Dawda nee nga boŋ se: «Ay n'ay boŋ tooŋe ka aroo woo almanoo kul lakkal saajoo ra, haya kul mana hun nga almanoo ra. Ihennaa kaŋ ay n'a tee a se, a n'a bana nda ifutu. ²² Irkoy ma goy goy ay ga, agay Dawda, nda ne nda suba ay na aru foo naŋ Nabal borey ra.»

²³ Waatoo kaŋ Abigayel dii Dawda, a cahā ka zunbu farkaa boŋ, a na nga ndumoo sinji laboo ra, a gunguma Dawda jinoo ra. ²⁴ A kaŋ cewey cire, a nee: «Ay na laybu tee, ay koyoo. Ay g'a wiri ni ga, ma agay, ni tamoo naŋ ya šelaŋ, haŋajer ni tamoo

šenney se. ²⁵Ay g'a wiri ni ga, ay koyoo, masi hanga Nabal bande, boro no kaṅ sii nda attabiya, a nka tuuru nga maapoo se, maapoo man'ti kala Nabal (maanaa «saama»), saama no. Agay, ni tamoo, ya na bay ka dii ay koyoo aru soogey kaṅ n'n'i sanba. ²⁶Sohō ay koyoo, ay ga žee nda Abadantaa kaṅ ga huna maapoo nda ni maapoo, Abadantaa ka ni ganji ma kuri mun, ka ni boṅ faasa. Ay koyoo, yala ni iberey nda borey kaṅ ga ceeci k'i ifutu tee ma ne, ma tee sanda Nabal. ²⁷Gomnoo kaṅ agay, ni tamoo kate a ma ne ma zamnandi soogey se kaṅ goo ni bande. ²⁸Ay g'a wiri ni ga, ma agay, ni tamoo layboo yaafa. Abadantaa ga albarka daṅ ni hugoo borey ra k'i gorandi waati kul kokoytaraa ra, zama Abadantaa wongey ra ni goo. Yala haya futu kul masi garandi ni do ni hunaroo kul ra. ²⁹Nda boro tun ka ni gurzugay, ka ceeci ka ni hundoo kaa, Abadantaa, ni Koyoo ga ni hundoo marga henna. Amma a ga ni iberey hunaroo warra sanda takaa kaṅ nda fizza ga tondi warra. ³⁰Waati kaṅ Abadantaa ga gomnoo kul tee ma ne kaṅ a na nga allaahidoo zaa ma ne ka ni tee Izirayel boṅkoynoo, ³¹woo ra ni binoo si ni zarabi ka nee ma ne kaṅ n'a boro wii yaada ka ni dukuroo kaa. Nda Abadantaa na gomni tee ma ne, masi dirṅa agay, ni tamoo.»

³²Dawda nee Abigayel se: «Albarka ma bara Abadantaa se, Izirayel Koyoo kaṅ na ni sanba m'ay kubay hō! ³³Albarka ma huru ni lakkaloo ra, albarka ma huru ni ra kaṅ n'ay ganji hō ya boro wii yaada, y'ay dukuroo kaa. ³⁴Ay ga žee nda Abadantaa, Izirayel Koyoo kaṅ ga huna maapoo kaṅ n'ay ganji ya ifutu tee ma ne, nda man'ti kaṅ ni cahā ka kaa k'ay kubay, ne nda alfazar ba aru foo si cindi Nabal borey ra.»

³⁵Dawda na hayaa taa kaṅ Abigayel kate a se, a nee a se: «Žigi ka koy ni do nda baani. Guna, ay na haṅajer ni šennoo se, ay yadda woo kaṅ n'n'a har.»

Nabal buuroo

³⁶Abigayel too kate Nabal do, a gar hoyandi beeri tee a do kaṅ ga hima nda kokoy hoyandi. Nabal binoo ga hanse ka kan, a hanse ka suu. Abigayel mana haya kul har a se šenni kaccu ra wala ibeeri ra hala moo boo. ³⁷Subbaahoo ra, suuyanoo ben Nabal ga, wandoo na hayaa deede a se kaṅ tee. Ni mma nee haya ka binoo hay, Nabal gaahamoo buu. ³⁸Jirbi woy (10) cine banda ga, Abadantaa na Nabal kar, a buu.

Dawda hiiji Abigayel

³⁹Dawda maa kaṅ Nabal buu, a nee: «Albarka ma bara Abadantaa se kaṅ faasa ya ne toopaa kaṅ Nabal n'a tee ya ne ra, kaṅ na agay, nga tamoo moorandi ifutu! Abadantaa na Nabal goy futaa kaṅandi a boṅ.» Dawda sanba ka Abigayel wiri hiijay. ⁴⁰Dawda borey too kate Abigayel do Karmel, i šelaṅ a bande ka nee: «Dawda k'ir sanba ni do ir ma ni zaa nga se wande.» ⁴¹A tun, a gunguma, a na nga ndumoo sinji laboo ra, a nee: «Nga ne, ni tamoo ti agay, ay ga tee koṅṅa kaṅ ga ni tamey cewey jumay, ay koyoo.» ⁴²Abigayel cahā ka tun, a žigi farka boṅ, woy soogo guu hanga a bande, a hanga Dawda dontokey. A tee Dawda wandoo.

⁴³Woo gar Dawda na Ahinowam, Žizireyel bora sanbu wande. Ngi boro hinkaa kul tee Dawda se wande. ⁴⁴Amma haya kaṅ ti Dawda wandoo Mikal, Sawul ize woyoo, Sawul n'a noo Layiš iz'aroo, Palti, Galim koyraa bora se.

Dawda wanji ka Sawul wii Zif saajoo ra

26¹ Zif borey koy Sawul do Gibeya, i nee: «Man'ti Dawda mma goo ma tugu Hakila hondoo ga, labu kogaa tenje?»² Sawul doo Zif saajoo ra nda Izirayel wongu-ize suubante zenber hinza (3.000) ka koy Dawda ceeci Zif saajoo ra.³ A na ngo kaloo gorandi Hakila hondey ra, labu kogaa tenje, fonda a jesoo ga. Dawda si goro kala saajoo ra. Waatoo kaŋ a bay kaŋ Sawul na nga gaarandi hala saajoo ra,⁴ Dawda na monnokawyaŋ sanba, a bay kaŋ cimi no, Sawul too kate.⁵ Woo ga, Dawda tun ka koy nongoo kaŋ ra Sawul na kali tee. A dii nongoo kaŋ ra Sawul ga kani, nda nga wongu-izey jineboraa Abner, Ner iz'aroo. Sawul ga kani kaloo gamoo ra, wongu-ize jamaa g'a kuubi k'a bere.

⁶ Dawda nee Heti boraa Ahimelek, nda Žowab armaa kaŋ ti Seruya¹ iz'aroo Abiŋay se: «May no ma baa nga ma doo ay bande Sawul do kaloo ra?» Abiŋay nee: «Ay ga doo ni bande.»

⁷ Dawda nda Abiŋay koy cijinoo ra jamaa do. Woo gar Sawul goo ma kani, a ga jirbi kaloo gamoo ra, nga yaajoo ga sinji laboo ra nga boŋoo jere. Abner nda jamaa ga kani k'a kuubi ka bere.⁸ Abiŋay nee Dawda se: «Hō Irkoy na ni iberoo daŋ ni kaboo ra, ay g'a wiri ni ga, naŋ ya yaaji k'a hay laboo ra cee folloku, ay s'a kar cee hinka.»⁹ Amma Dawda nee Abiŋay se: «Mas'a wii! May no ma hin ka too Abadantaa suubantaa kaŋ yonandi do, nga alhakoo mana hun boraa ra?»¹⁰ Dawda nee koyne: «Ay ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maapoo, Abadantaa no ma hin k'a kar, nga waatoo mma too a ma buu, wala a ma doo wongoo ra i m'a halaci.¹¹ Yala Abadantaa m'ay waa ay kaboo ma too Abadantaa suubantaa kaŋ yonandi do. Sohō ay g'a wiri ni ga, yaajoo zaa kaŋ goo boŋoo jere nda hooboo, ir ma koy.»

¹² Dawda na yaajoo nda hooboo zaa kaŋ goo Sawul boŋoo jere, i koy. Boro kul mana dii ey, boro kul mana bay, boro kul moŋey mana hay, zama boraa kul goo ma jirbi. Abadantaa n'i kaŋandi jirbi koma ra.

¹³ Dawda bere hondoo boŋ faa here, a kay nongu mooro ra, tondi hondu faa boŋoo ga, farru beeri goo gamey ra.¹⁴ Dawda kaati ka nee jamaa nda Ner iz'aroo Abner se: «N'si tuuru, Abner?» Abner nee: «May ti ni, ni kaŋ ga kaati kokoyoo bande?»¹⁵ Dawda nee Abner se: «Man'ti aru ti ni wala? Ni cine mma bara Izirayel ra? Macin se mana kokoyoo, ni koyoo hawgay? Jamaa boro foo kaa ka kokoyoo, ni koyoo halaci.¹⁶ Woo kaŋ n'n'a tee mana boori. Ay ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maapoo, war ga hima ka buu, zama war mana war koyoo hawgay, Abadantaa suubantaa kaŋ yonandi. Sohō guna, man ra kokoyoo yaajoo nda hooboo kaŋ cindi boŋoo jere?»

¹⁷ Sawul na Dawda jindoo bay, a nee: «Ay iz'aroo, ni jindoo hunday no wala?» Dawda nee: «Ay jindoo no, ay koyoo, ay kokoyoo.»¹⁸ A nee koyne: «Macin se ay koyoo ga agay, nga tamoo gaarandi ka ceeci k'ay wii? Macin no ay n'a tee? Macin ti ifutaa kaŋ ay n'a tee?»¹⁹ Sohō ay koyoo, ay kokoyoo, ay g'a wiri ni ga, haŋajer agay, ni tamoo se, nda Abadantaa no ma ni daŋ ma ifutu tee ya ne, ay ga sargari kaa a se hala a m'ay yaafa, amma nda adamizeyaŋ no, yala i ma laali Abadantaa jine, zama i g'ay gaarandi k'ay kaa Abadantaa tuboo ra kaŋ ti nga jamaa ka nee ya ne: «Koy koy tanayaŋ gana.»²⁰ Yala ay kuroo masi mun ganda Abadantaa ndumoo se nongu mooro ra, zama Izirayel kokoyoo fatta ka nkanji yaada ceeci sanda takaa kaŋ nda boro ga daaniŋaana gaaray tondi hondey ra.»

²¹ Sawul nee: «Ay na zunubu tee, yee kate, Dawda ay iz'aroo. Ay si yee ka ifutu tee ma ne, zama hō ay hundoo duu beeray ni do, ay na lakkal jaŋante goy tee, ay hanse ka dere.»²² Dawda zaabi ka nee: «Kokoyoo yaajoo ne, aru soogey affoo ma kaa k'a taa.²³ Abadantaa ga boro foo kul bana nda nga ŋerretaraa nda nga laadirtaraa, zama

¹26.6 Seruya ti Žowab, nda Abiŋay, nda Asayel naa. Dawda woymaa no.

hō Abadantaa nka ni daɗ ay kaboo ra, amma ya na baa ay kaboo ma too Abadantaa suubantaa kaɗ yonandi do. ²⁴Takaa kaɗ nda hō ni hunaroo duu ay do alkadar beeri, takaa din da ay hunaroo ma duu alkadar beeri Abadantaa do, de a m'ay kaa torro kul ra.» ²⁵Sawul nee Dawda se: «Albarka ma huru ni ra Dawda, ay iz'aroo. Goy kul kaɗ n'n'a tee ga koy jine.» Woo banda ga, Dawda koy nga fondaa ra, Sawul willi nga do.

Dawda koy tugu Filisti borey gandaa ra

27 ¹Woo banda ga, Dawda nee nga boŋ se: «Sawul kokoroo kul ti han foo a m'ay halaci. Hayaa de kaŋ ay ga hima k'a tee ti ya zuru ka koy Filisti borey gandaa ra, hala Sawul ma fay nda k'ay ceeci Izirayel laboo kul ra, ay ga hallasi kaboo ra.» ²Woo ga, Dawda nda aru zangu idduwaa (600) kaŋ goo a bande bisa ka koy Gat kokoyoo Akiš do kaŋ ti Mawok iz'aroo. ³Dawda goro Akiš, Gat boraa do, nga nda nga borey, boro foo kul nda nga alaayaney, Dawda nda nga wande hinkaa, Ahinowam, Žizireyel boraa nda Abigayel, Nabal, Karmel boraa aduŋna wandoo. ⁴Sawul duu alhabar kaŋ Dawda zuru ka koy Gat, a fay nda nga ceeciyanoo.

⁵Dawda nee Akiš se: «Ay g'a wiri ni ga, alhormo tee ya ne, m'ay noo koyrawey kaŋ goo hawsaa ra affoo ra nongu kaŋ ra ay hin ka goro. Macin se ay ga goro ni do, agay, ni tamoo, kokoyoo koyraa ra?» ⁶Zaari follokaa ra Akiš n'a noo Siklak. Woo se Siklak man'ti kala Žuda kokoyoo wane hala hō. ⁷Waatoos kaŋ Dawda n'a tee Filisti borey gandaa ra man'ti kala jiiri foo nda handu taaci.

⁸Dawda nda nga borey ga koy Gešur borey, nda Girzi borey, nda Amalek borey tangam affoo-foo, zama borey wey gay, waatoos kul i sii kala Šur laboo ga hala Misira gandaa ra. ⁹Dawda ga doona ka gandaa kar, a si aru naŋ, a si woy naŋ. A ga alman buuney nda alman beerey zaa, nda farkey, nda yoowey, nda bankaarawey, woo banda ga, a willi Akiš do. ¹⁰Akiš ga doona ka nee: «Man ra war koy tangam hō?» Dawda nee: «Negew saajoo kaŋ goo Žuda gandaa ra here no ir koy, nda Negew saajoo kaŋ goo Yeramel borey here, nda Negew saajoo kaŋ goo Keni borey here.» ¹¹Dawda si aru naŋ, a si woy naŋ ka kate ey Gat. A mma nee nga boŋ se: «I ga hin ka šelaŋ ir ga ka nee: «Wa guna hayaa kaŋ Dawda goo m'a tee.» Woo ti takaa kaŋ a g'a tee waatoos kul kaŋ a goo Filisti borey laboo ga. ¹²Akiš ga naanay Dawda, a mma nee nga boŋ se: «Dawda hanse ka nga boŋ konnandi Izirayel borey se. Sohō a ga tee ya ne tam hala abada.»

Filisti borey koy Izirayel wongu

28¹Alwaatoo woo ra, Filisti borey na ngi wongu-ize jamawey marga ka Izirayel tangam. Akiš nee Dawda se: «N'ga bay kaaray kaŋ ni nda ni arey ga tonton ay ga ka koy wongu.»²Dawda nee Akiš se: «Aywa, hayaa kaŋ agay, ni tamoo g'a tee, n'ga kaa ka dii a.» Akiš nee Dawda se: «Woo ga, ay ga ni tee ay lakkalkaa hala abada.»

Sawul koy En-Dor gunandikaw woyoo do a ma gunandi nga se

³Woo gar Samiyel buu, Izirayel kul n'a hēe, a suturandi Rama nga koyraa ra. Sawul na borey kaŋ ga bukawey tunandi nda gunandikey gaaray k'i kaa gandaa ra.

⁴Filisti borey marga ka koy ngi kaloo gorandi Šunem. Sawul na Izirayel kul marga, i na ngi kaloo gorandi Gilbowa. ⁵Waatoo kaŋ Sawul dii Filisti borey kaloo, a hunbur, binoo hanse ka dunbu. ⁶Sawul na Abadantaa ibaayoo ceeci, Abadantaa man'a zaabi, a man'a zaabi handiri ra, a man'a zaabi nda *alkurra goy jinawey kaŋ ti Urim, a man'a zaabi nda annabey. ⁷Sawul nee nga goykey se: «Wa woy ceeci ya ne kaŋ ga bukawey tunandi ka šelaŋ i bande hala ya koy a do k'a hāa.» Goykey nee a se: «Guna, En-Dor koyraa ra woy foo goo no kaŋ ga bukawey tunandi ka šelaŋ i bande.»⁸Sawul na nga boŋ bere ka bankaaray tanayaŋ daŋ ka koy, nga nda boro hinka a bande. I too woyoo do cijinoo ra. Sawul nee a se: «Ay g'a wiri ni ga, ma bukawey tunandi ka gunandi ya ne, bora a kaŋ ay g'a har ma ne tunandi ya ne.»⁹Woyoo nee a se: «Guna, n'ga bay far hayaa kaŋ Sawul n'a tee, takaa kaŋ nda a na borey kaŋ ga bukawey tunandi nda wey kaŋ ga gunandi gaaray k'i kaa gandaa ra. Adiši macin se n'ga kumsay hirri ya ne k'ay noo buuyan se?»¹⁰Sawul žee a se Abadantaa maapoo ga ka nee: «Ay ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maapoo, zukandiyān kul si duu ni hayaa woo se.»¹¹Woyoo nee: «May no n'ga baa y'a tunandi ma ne?» A nee: «Samiyel tunandi ya ne.»

¹²Waatoo kaŋ woyoo dii Samiyel, a na kaati beeri tee, a nee Sawul se: «Macin se n'n'ay darga? Sawul ti ni.»¹³Kokoyoo nee a se: «Masi hunbur. Macin no n'ga dii a?» Woyoo nee Sawul se: «Ay ga dii koy kaŋ ga fatta laboo ra.»¹⁴Sawul nee a se: «Taka foo nda a ga hima?» Woyoo nee: «Aru žeena kaŋ ga fatta, burmusu ga didiji a ga.» Sawul bay kaŋ Samiyel no. A sonbu ka ngi ndumoo sinji laboo ra ka gunguma.¹⁵Samiyel nee Sawul se: «Macin se n'n'ay torro k'ay fattandi?» Sawul nee: «Kankamyan beeri ra ay goo, Filisti borey goo m'ay wongu, Irkoy mooru agay, a mana tuuru ya ne nda annabey, a mana tuuru ya ne handiri ra. Ya nka ni cee hala ma hayaa har ya ne kaŋ ay ga hima k'a tee.»¹⁶Samiyel nee: «Nda Abadantaa mooru ni, a tee ni yenjekasinaa, adiši macin se n'g'ay hāa koynē?»¹⁷Hayaa kaŋ Abadantaa bay k'ay donto y'a har ma ne nga maapoo ga, da ti woo ka tee. Abadantaa nka kokoytarāa taa ni kone k'a noo boro tana se kaŋ ti Dawda.¹⁸Zama mana haŋajer Abadantaa se, takaa kaŋ nda Abadantaa futu Amalek borey ga ka nee ma ne m'i halaci, mana woo din tee, woo maaganda se Abadantaa mo ga woo tee ma ne hō.¹⁹Ni bande, Abadantaa ga Izirayel mo daŋ Filisti borey kabey ra. Suba, ni nda ni iz'arey, war ga bara ay bande, Abadantaa ga Izirayel wongu-izey daŋ Filisti borey kabey ra.»

²⁰Dogoo din da Sawul kaŋ ganda nga kuuroo kul bande. A hanse ka hunbur Samiyel šenney maaganda. Koynē mo gaabi sii a ra, zama zaaroo kul nda cijinoo kul a mana haya kul ŋaa.²¹Woyoo kaa Sawul do, a dii kaŋ a hanse ka zalba, a nee a se: «Agay, ni tamoo, ay na haŋajer ma ne, ay n'ay hundoo daŋ farratay ra ka haŋajer ni šenney se kaŋ n'n'i har ya ne.»²²Sohō ay g'a wiri ni ga, ni mo ma haŋajer agay, ni tamoo se, naŋ ya ni noo haya kaŋ m'a ŋaa, hala ma duu sahā ka koy ni fondaa ra.»²³Amma Sawul wanji, a nee: «Ay si ŋaa.» Nga goykey nda woyoo gaabandi a

ga a ma ɗaa, a kokor ka haɗajer i se. A tun laboo ra ka goro daaroo ga. ²⁴Woyoo goo nda haw-ize biirimaw nga windoo ra, a cahã ka koy a wii, a na farin zaa, a n'a loobu, a na takulayaɗ kaɗ ra dolobiri sii tee. ²⁵A n'i daɗ Sawul nda nga goykey jine, i ɗaa. I tun ka koy cijin follokaa din da ra.

Filisti borey na Dawda kaa ngi ra

29¹ Filisti borey na ngi wongu-ize jamawey kul marga Afek. Izirayel na nga kaloo gorandi hari hundogoo kaŋ goo Žizireyel jere. ² Filisti borey boŋkoyney ga dira ngi wongu-ize margari zangu foo-foo (100) nda zenber foo-foo (1.000) jine, margari foo kul boŋkoyni foo. Dawda nda nga borey goo Akiš bande banda here, i ga koy jine. ³ Filisti borey boŋkoyney nee: «Mayyaŋ ti Eberewey wey?» Akiš nee Filisti borey boŋkoyney se: «Dawda no kaŋ ga goy Sawul, Izirayel kokoyoo se. A goo ay bande za waatiyaŋ, a bisa jiiri, k'a dii za hanoo kaŋ a ma kaa hala hō ay si hin ka haya kul har a ga.»

⁴ Filisti borey boŋkoyney futu Akiš ga, i nee a se: «Aroo woo willandi, a ma yee nga gorodogoo ra kaŋ n'n'a kayandi a se. A masi koy ir bande wongoo ra, a masi koy tee ir se iberi wongoo ra. Taka foo nda aroo woo ga hin ka kan nga koyoo Sawul se nda a man'ti a nka koy ir aruyaŋ jindey kaa?» ⁵ Man'ti Dawda woo da se i ga don ka nee:

«Sawul na boro zenberyaŋ wii,

Dawda na boro zenber woayaŋ wii?»⁶»

⁶ Akiš na Dawda cee ka nee a se: «Ay ga žee nda Abadantaa kaŋ ga huna maajnoo, boro šerrante ti ni, a ga kan ya ne ma koy wongoo ra ka yee kate ay bande, ir nda wongu-izey, zama ya na dii ni ga haya futu kul za hanoo kaŋ ni kaa ay do hala hō, amma Filisti borey boŋkoyney si baa ni. ⁷ Woo ga, willi nda baani, hala masi haya kul tee kaŋ si kan Filisti borey boŋkoyney se.» ⁸ Dawda nee Akiš se: «Macin no ay n'a tee, macin no ni dii a agay, ni tamoo ga za ay goo ni jeroo ga hala hō, hala ya si koy ay koyoo, ay kokoyoo iberey wongu?» ⁹ Akiš zaabi ka nee Dawda se: «Ay ga bay, zama n'ga kan ya ne sanda Irkoy almalayka. Amma Filisti borey boŋkoyney nee kaŋ n'si žigi ka koy ir bande wongoo ra. ¹⁰ Adiši ma biya ka tun, ni nda ni koyoo goykey kaŋ kaa ni bande. Wa biya ka tun, war ma koy za moo boo.»

¹¹ Dawda nda nga borey biya ka tun ka koy za moo boo, i willi Filisti borey gandaa ra. Filisti borey žigi ka koy Žizireyel.

Amalek borey na Siklak koyraa ton

30¹ Dawda nda nga borey too Siklak koyraa ra ngi diraa jirbi hinzantoo hane, i gar kaŋ Amalek borey kaŋ Negew borey nda Siklak borey ga k'i kar ka nuune daŋ Siklak k'a ton hala a tee boosu. ²I na woyey kaŋ goo a ra dii, i na borey kul kaŋ goo no dii, soogey nda boro beerey. I mana boro kul wii, amma i nk'i ka koy nda ey ngi bande. ³Waattoo kaŋ Dawda nda nga borey too koyraa ra, i gar koyraa ton, ngi woyey, nda ngi iz'arey, nda ngi ize woyey, Amalek borey n'i ka koy. ⁴Woo ga, Dawda nda jamaa kaŋ goo a bande na jinde jer ka hēe hala nongu kaŋ ra i sii nda gaabi ka hēe. ⁵I koy nda Dawda wande hinkaa mo kaŋyaŋ ti Ahinowam, Žizireyel boraa nda Abigayel kaŋ ti Nabal, Karmel boraa aduŋŋa wandoo. ⁶Dawda binoo hanse ka maray, zama jamaa goo ma nee kaŋ i ma Dawda warra nda tondi k'a wii, zama jamaa kul biney tun, boro foo kul nga iz'arey wala ize woyey maaganda. Amma Dawda na bine tee Abadantaa, nga Koyoo albarkaa ra.

⁷Dawda nee Ahimelek iz'aroo Abiyatar kaŋ ti *sargari juwalkaa se: «Ay g'a wiri ni ga, kate ya ne *beene kaayi-izoo hala ay ga Irkoy ibaayoo ceeci.» Abiyatar kate Dawda se beene kaayi-izoo. ⁸Dawda na Abadantaa ibaayoo ceeci ka nee: «Ya komakaw jamaa woo gaarandi wala? Ay ga duu ey wala?» A nee a se: «I gaarandi, šikka sii n'ga duu ey, šikka sii n'g'i taa i kone.»

⁹Dawda na fondaa zaa, nga nda boro zangu idduwaa (600) kaŋ goo a bande. Kaŋ i too gooroo kaŋ se i ga nee Besor ra, boroyaŋ i ra kay no din. ¹⁰Dawda na Amalek borey gaarandi nda boro zangu taacaa (400), zama boro zangu hinkaa (200) ka kay kaŋyaŋ mana hin ka Besor gooroo deŋ ka bisa takaa kaŋ nda i fara. ¹¹I na Misira boro foo gar saajoo ra, i n'a ka koy Dawda do. I n'a noo takula, a ŋaa, i n'a noo hari, a haŋ. ¹²I na jeejay-ize koga gabante nda *alaneb-ize koga gabante hinka noo a se. Waattoo kaŋ a ŋaa, hundoo yee kate. Woo gar jirbi hinza cijin nda zaari a mana ŋaa a mana haŋ. ¹³Dawda nee a se: «May ti ni koyoo? Man ra ni hun?» A nee: «Misira soogo ti agay, Amalek boro baŋŋa. Ay goo nda jirbi hinza hō kaŋ ay koyoo k'ay naŋ, zama ay sii nda baani. ¹⁴Ir nka Keret borey kaŋ goo Negew saajoo ra, nda Žuda laboo, nda Kaleb Negew saajoo kar, ir na nuune daŋ Siklak koyraa ra k'a tee boosu.» ¹⁵Dawda nee a se: «N'ga hin ka koy nda agay komakaw jamaa woo do wala?» A nee: «Žee ya ne nda Irkoy kaŋ n's'ay wii, de mo n's'ay daŋ ay koyoo kaboo ra, ay ga ni ka koy komakey wey do.»

Dawda na Amalek borey kar

¹⁶Aroo na Dawda ka doo ka koy Amalek borey dogey cebe a se. I na Amalek borey gar nongoo kul ra, i ga ŋaa, i ga haŋ, i ga hooray, zama *algaaniima beeri no i n'a zaa Filisti borey gandaa ra nda Žuda gandaa ra. ¹⁷Dawda n'i kar za alfazar hala subaa cijinoo ra, boro kul mana hallasi i ra nda man'ti aru sooga zangu taaci (400) kaŋyaŋ žigi yooyaŋ ga ka zuru. ¹⁸Dawda na hayaal kul taa kaŋ Amalek borey bay k'a zaa. Woo ra Dawda na nga wande hinkaa mo taa i kone. ¹⁹Boro kul mana kuma Dawda borey ra, a ma tee ikaccu, wala ibeeri, wala iz'aru, wala ize woy, wala algaaniimaa, haya kul mana kuma hayey kaŋ i bay k'i taa i kone ra, Dawda kate nda a kul. ²⁰Dawda na adabba buuney nda adabba beerey kul zaa. Borey kaŋ ga alman kurey boy ga dira adabbawey jine ka nee: «Dawda algaaniimaa ti woo kaŋ a duu a wongoo ra.»

²¹Woo banda ga, Dawda yee kate boro zangu hinkaa (200) do kaŋ faraa se i mana hin ka hanga a, i cindi Besor gooroo ra. I fatta ka Dawda nda jamaa kaŋ goo a bande kubay. Dawda too i do k'i hāa wala i ga saabu. ²²Boro laaley kul nda boro attabiya futawey kul borey ra kaŋ hanga Dawda ka koy, nee: «Zama i mana hanga ir bande, ir si haya kul noo i se algaaniimaa ra kaŋ ir n'a taa, nda man'ti boro foo kul

nga wandoo nda nga izey, i m'i zaa ka koy.»²³ Amma Dawda nee: «War masi takaa woo tee, ag'armey, hayaa kaŋ Abadantaa n'a noo ir se ra. Zama a n'ir lakkal, a na komakaw jamaa kaŋ ir ga daŋ ir kabey ra.»²⁴ May no ma yadda war ŝennoo woo se? Bora kaŋ doo ka koy wongoo ra bagaa nda bora kaŋ cindi ka jinawey hawgay kul ga hima ka sawa, i mma zamna cere game.»²⁵ Dawda na woo kayandi a ma tee hantum nda hantum kaŋ kayandi Izirayel se za hanoo din hala hō.

²⁶ Waatoo kaŋ Dawda too Siklak, a na alganiimaa jere foo sanba Žuda boro beerey, nga cerey se ka nee i se: «Nga ne, war gomnoo no kaŋ hun alganiimaa ra kaŋ taandi Abadantaa iberey kone.»²⁷ A sanba Betel boro beerey se, nda Ramot boro beerey kaŋ goo Negew se, nda Yatir boro beerey se,²⁸ nda Aroyer boro beerey se, nda Sifmot boro beerey se, nda Eštemowa boro beerey se,²⁹ nda Rakal boro beerey se, nda boro beerey kaŋ goo Yeramel borey koyrawey ra se, nda boro beerey kaŋ goo Keni borey koyrawey ra se,³⁰ nda Horma boro beerey se, nda Bor-Ašaŋ boro beerey se, nda Atak boro beerey se,³¹ nda Hebroŋ boro beerey se, nda nongey kul kaŋ ra Dawda nda nga borey bay ka bisa boro beerey se.

Sawul buu Filisti borey wongoo ra

(Taarikey 1na 10.1–14)

31 ¹ Filisti borey koy Izirayel wongu. Wongoo ra Izirayel borey zuru Filisti borey jine. I na Izirayel boroyan wii Gilbowa tondi hondoo boŋ. ² Filisti borey hanse ka Sawul nda nga iz'arey šiita. I na Žonatan, nda Abinadab, nda Malkišuwa kanjan ti Sawul iz'arey wii. ³ Wongoo hanse ka koron Sawul ga. Birawkarkawyan dii Sawul, a hanse ka jijiri hunburay se birawkarkey jine. ⁴ Sawul nee boraa kan ga nga wongu jinawey zaa se: «Ni takubaa hoobu m'ay hay nda a k'ay wii, jofolowey wey masi kaa k'ay hay ka hooray ay ra.» Boraa kan ga nga wongu jinawey zaa mana yadda, zama a hanse ka hunbur. Woo ga, Sawul na nga takubaa zaa, a na nga boŋ warra a ga. ⁵ Boraa kan ga Sawul wongu jinawey zaa, ga dii kan a buu, nga mo na nga boŋ warra nga takubaa ga, a buu a bande. ⁶ Zaari follokaa din da ra, Sawul nda nga iz'aru hinzaa, nda nga boraa kan ga nga wongu jinawey zaa, nda nga wongu-izey kul buu cere bande.

⁷ Izirayel borey kan ga goro gooro jere faa ga nda wey kan goo Žurden isaa jere faa ga dii Izirayel borey zuru, de mo Sawul nda nga iz'arey buu. I na koyrawey nan ka zuru. Filisti borey kaa ka goro dogey ra.

⁸ Subaa ra, Filisti borey kaa ka bukawey hayey kaa i ga, i dii Sawul nda nga iz'aru hinzaa kanjan kan Gilbowa tondi hondoo boŋ. ⁹ I na Sawul boŋoo dunbu ka nga wongu jinawey kaa a ga. Woo banda ga, i koy alhabar kaanaa har Filisti borey gandaa kul ra ngi tooru hugey ra nda jamaa ra. ¹⁰ I na Sawul wongu jinawey dan tooru woyey kan se i ga nee *Astarteyan hugoo ra, i na bukaa kanji Bet-Šeyan cetaa ga.

¹¹ Waatoo kan Yabeš koyraa kan goo Galad gandaa ra, borey maa hayaa kan Filisti borey n'a tee Sawul se, ¹² woo ga, asajawey kul tun ka dira cijinoo kul ka koy Sawul bukaa, nda nga iz'arey bukawey kaa Bet-Šeyan cetaa ga. Woo banda ga, i willi kate Yabeš, i n'i ton no din. ¹³ I na ngi birey zaa k'i fiji Yabeš tuuripaa beeroo cire kan maapoo ti tamaris. Woo banda ga, i na jirbi iyee tee i ga meehaw.